

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΤΙΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἑτησία δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατριμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3. — Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδιότητος μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 42ος

Ἀθῆναι, 6 Ἰουλίου 1935

Ἔτος 57ον. — Ἀριθ. 32

ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΛΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΝΤΡΟΤΟΙΧΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ BERTHE BERNAGE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ Σουλβία κρύφτηκε ὅσο πιὸ βα-
θειὰ μποροῦσε. Δὲν ἤθελε μὲ κανένα
τρόπο τὰ τρία αὐτὰ πλουσιόπαιδα νὰ
τὴν δοῦν ἔτσι ἐδῶ, μὲ κλαμμένα μά-
τια, ντυμένη μὲ τὰ πιὸ παλιά της
ροῦχα, μὲ τὸ δερμάτι τὰ
ξερόκλαδα κοντὰ της. Τί
θᾶλεγαν ἂν τὴν ἐβλεπαν
τώρα σ' αὐτὰ τὰ χάλια;
Δίχως ἄλλο πὼς θὰ ἦταν
ἡ ὑπηρέτρια τῆς κυρίας
Αὐρηλίας, τὸ μικρὸ της
δουλάκι τὸ κακοντυμένο
καὶ βασανισμένο. Ὅχι, ἡ
Σουλβία μ' ὅλη της τὴ δύ-
στυχία ἦταν περήφανη.
Δὲν καταδεχόταν νὰ δεί-
ξη στὸν ξένο κόσμον ὅλη
τὴν κατάντια.

Κρύφτηκε καλὰ ὥς που
τὰ παιδιὰ πέρασαν, ὅστε-
ρα θμῶς, ἄθελά της τὰ
παρακολούθησε προχω-
ρώντας πάντοτε πίσω ἀπὸ
τὰ δένδρα. Σὲ λίγο ἡ μι-
κρὴ εὐθυμῆ συντροφιά ἔ-
φθασε σ' ἕνα ἀνοιγμα τοῦ
δάσους ὅπου φύτρωνε δρο-
σερὴ χλόη καὶ ὠραῖα πο-
λύχρωμα λουλούδια. Πα-
ρακάτω βούιζε χαρούμενο
κι' ὀρμητικὸ ἕνα ρυάκι.
Ἡ Σουλβία τὸ ἤξερε καλὰ
αὐτὸ τὸ μέρος. Ὅποτε ἡ
θεία της τὴν ἔστειλε γιὰ δουλειὰ στὸ
γειτονικὸ χωριό, ἀπ' ἐδῶ περνοῦσε
γιὰ νὰ πάη γρηγορώτερα. Τὸ ρυάκι
σ' αὐτὸ τὸ μέρος εἶχε ἕνα μικρὸ ξύ-
λινο γεφυράκι καμωμένο ἀπὸ δυὸ
κορμούς δέντρων. Τὸ χειμῶνα τὰ νε-
ρά του, ποὺ καὶ τώρα ἀκόμῃ ἦταν
βαθεῖα καὶ ὀρμητικά, φούσκωναν καὶ
σκέπαζαν σχεδὸν τὸ γεφυράκι καὶ

πολλὲς φορές ἡ Σουλβία δυσκολευό-
ταν νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά.
Ἄλλοτε πάλι, τὸ καλοκαίρι, ὅταν ἔ-
κανε πολὺ δυνατὴ ζέστη, ἡ μικρού-
λα ὀρφανὴ γδυνόταν κι' ἐπεφτε στὸ
ρυάκι καὶ δροσιζόταν. Τὸ ρεῦμα στὸ

«Παρ' ὅλα τὰ μαλώματα τῆς κυρίας Αὐρηλίας
ἡ Σουλβία σιωποῦσε...»

σημεῖο αὐτὸ ἦταν ἀρκετὰ ὀρμητικὸ,
μὰ ἡ Σουλβία κρατιόταν καλὰ γιατί
ἤξερε κολύμπι. Στὴν πατρίδα της,
κοντὰ στὸ χωριὸ βρισκόταν μιὰ με-
γάλῃ λίμνη καὶ ὁ πατέρας της ἀπὸ
μικρούλα τὴν πῆγαινε ἐκεῖ κάθε μέ-
ρα τὸ καλοκαίρι καὶ τὴν εἶχε μάθη
νὰ κολυμπᾷ.

Μὲ τὴν καρδιά σφιγμένη ἀπὸ ζή-

λεια ἡ Σουλβία εἶδε τὰ τρία παιδιὰ
νὰ ξαπλώνονται στὸ γρασιδί καὶ νὰ
ἀνοίγουν τὰ δέματά τους. Ἡ μίς, ποὺ
εἶχε φτάσει ὥστόσο, καὶ κρατοῦσε
ἕνα δέμα μεγαλύτερο, ἀπ' αὐτά, τὸ
ἀνοιξε κι' ἐβγαλε ἕνα χιονάτο τρα-
πεζομάντηλο, ποτήρια καὶ πιατάκια.
Ἀπὸ τὰ δέματα τῶν παιδιῶν βγή-
καν ροδοψημένα ψωμάκια, μιὰ ὠ-
ραῖα πῆττα καὶ διάφορα ἄλλα πράγ-
ματα ποὺ ἡ δυστυχισμέ-
νη Σουλβία δὲν εἶχε οὔτε
ἰδεῖ οὔτε γευθεῖ ποτὲ της.

Ἡ Σουλβία ἔκλεισε τὰ
μάτια της. Τῆς ἔκανε κα-
κὸ νὰ βλέπῃ τόση ξενοια-
σιὰ καὶ εὐτυχία. Ἀπο-
τραβήχτηκε παράμερα,
ἔπεσε χάμω καὶ μὲ τὸ
κεφάλι ἀνάμεσα στὰ χέ-
ρια της ἀρχισε πάλι νὰ
κλαίῃ.

Μὰ ἡ Σουλβία παρ' ὅλη
τῆς τὴ θλίψη ἦταν ἀκό-
μῃ ἕνα μικρὸ παιδί. Καὶ
τὰ μικρὰ παιδιὰ τὰ κου-
ράζουν γρήγορα καὶ τὰ
κλάμματα καὶ ὁ ψυχικὸς
πόνος. Τὰ βαρεῖα μάτια
τῆς μικρούλας ὀρφανῆς,
βάρυναν σὲ λίγο ἀκόμῃ
πιὸ πολὺ. Καὶ σὲ λίγο ἀ-
ποκαμύθηκε, βγάζοντας
ἀκόμῃ ποῦ καὶ ποῦ μερι-
κὰ μικρὰ ἀναφυλλιά.

Ἐξάφνα μέσ' στὸν ὕπνο
τῆς τινάχτηκε τρομαγμέ-
νη. Ἀπὸ πέρα ἀκούγον-
ταν ἄγριες φωνὲς καὶ φα-
σαρία. Στὴν ἀρχὴ ἡ Σουλβία δὲν κα-
τάλαβε καλὰ-καλὰ τί συνέβαινε, οὔτε
ποῦ βρισκόταν. Μὲ τὰ κοκκινισμένα
ἀκόμα ἀπὸ τὸ κλάμμα μάτια της κοί-
ταξε γύρω της ξαφνιασμένη. Μὰ οἱ
φωνὲς ἐξακολουθοῦσαν, πιὸ ἄγριες
ἀκόμῃ ἀπὸ πρὶν καὶ ἀνάμεσα σ' αὐ-
τὲς ἡ Σουλβία νόμισε πὼς ἀκουσε τὸ-
νομα «Φρανσίνα! Φρανσίνα!».

Τότε η μικρούλα όρφανή πετάχτηκε άδίστακτα έξω από τo σύνδεστρο κι' έτρεξε πρὸς τὸ μέρος πού ήταν τὰ παιδιά. Ἡ μικρή συντροφιά βρισκόταν τώρα μαζεμένη κοντὰ στὸ ποταμάκι. Ἡ μίς καὶ τὰ δύο μεγάλα παιδιά χειρονομοῦσαν ζωηρά καὶ φώναζαν μ' ἀγωνία, κοιτάζοντας στὸ νερό. Ἡ Φρανσίνα όμως; Πού ήταν ἡ χαριτωμένη μικρούλα Φρανσίνα;

Μὲ δυὸ πηδύματα ἡ Σουλβία βρέθηκε κοντὰ τους. Μὲς' στὴ μέση τοῦ ρυακιοῦ, παλεύοντας μὲ τὸ ρεῦμα, βρισκόταν ἡ Φρανσίνα, πού ἀγω-

«Ἡ Σουλβία ἔνωσε τὰ χέρια της καὶ σήκωσε τὸ κεφάλι της κατὰ τὸν οὐρανό»

νιζόταν νὰ κρατήσῃ τὸ κεφάλι της ἔξω ἀπ' τὸ νερὸ καὶ μὲ τὰ χέρια της πολεμοῦσε νὰ πιαστῇ ἀπὸ πουθενά. Ὁ Πέτρος εἶχε μπεῖ κιάλας στὸ νερὸ ὡς τὰ γόνατα καὶ τῆς ἀπλωνε ἕνα κλαρί ἀπὸ δέντρο, πού ἡ μικρούλα ὥστόσο δὲν μπορούσε νὰ τὸ φτάσῃ, ἐνῶ ἡ μίς κλαίγοντας καὶ φωνάζοντας δοκίμαζε νὰ βγάλῃ τὰ παπούτσια της γιὰ νὰ πέσῃ κι' αὐτὴ στὸ νερό.

— Σουλβία, φώναξε ἡ Μαρία μόλις εἶδε καὶ γνώρισε τὴ μικρὴ γειτονοπούλα της. Σουλβία, ἡ Φρανσίνα ἔπεσε στὸ ποτάμι, θὰ πνιγῇ καὶ κα-

νένας μας δὲν ξέρῃ κολύμπι. Φρανσίνα, ἀδελφούλα μου!

Δίχως νὰ τῆς ἀπαντήσῃ διόλου ἡ Σουλβία πέταξε τὰ παπούτσια της κι' ἔπεσε θαρρετὰ στὸ ποταμάκι. Πλατὸ δὲν ἦταν τὸ ρυάκι, οὔτε ἐξαιρετικὰ βαθύ, μὰ τὸ ρεῦμα τοῦ ἦταν ὀρμητικὸ καὶ ἡ Σουλβία δὲν ἦταν μαθημένη νὰ κολυμπᾷ μὲ τὰ ροῦχα καὶ τὴ βάραιναν πολύ. Ὡστόσο μὲ δυὸ τρεῖς ἀπλωτὲς ἡ Σουλβία ἔφθασε τὴ μικρὴ καὶ κατόρθωσε νὰ τὴν τραβήξῃ ἀπὸ τὸ φόρεμά της καὶ νὰ τῆς βγάλῃ τὸ κεφάλι ἔξω ἀπ' τὸ νερό. Τώρα όμως ἄρχισε τὸ δυσκολώτερο γιὰ τὴ Σουλβία. Μόλις ἡ Φρανσίνα αἰσθάνθηκε πὼς εἶχε κάπου νὰ στηριχθῇ, ἀρπάχθηκε σπασμωδικὰ ἀπ' τὸν σωτήρα της, καὶ ἄρχισε νὰ σφίγγῃ τὴ Σουλβία σὲ σημεῖο πού τῆς παρέλυε κάθε της κίνηση. Μὲ μεγάλο κόπο τὸ γενναῖο κορίτσι μπορούσε νὰ κρατηθῇ στὸ νερό. Ἐπρεπε ὅχι μόνο νὰ κολυμπᾷ ἀντίθετα στὸ ρεῦμα, πού στὸ σημεῖο ἐκεῖνο ἦταν ἀρκετὰ δυνατό καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ πλησιάσῃ στὴν ὀχθὴ, ἀλλὰ νὰ σηκώσῃ καὶ τὸ παραπλανιστὸ βάρος τῆς μικρῆς πού τὴν ἔκανε ἀκόμη πιὸ βαρεῖα ὁ τρόπος πού εἶχε κρεμαστῇ ἀπὸ πάνω της.

— Θεέ μου, Θεέ μου, φώναξε ἡ μίς πού ἔδλεπε τὴ Σουλβία νάγωνίζε-ται μέσ' στὸ νερό. Θὰ πνιγῇ καὶ αὐτή! Θὰ πνιγοῦν καὶ τὰ δυὸ παιδιά! Φρίκη, φρίκη!

Ὁ Πέτρος γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ βοηθήσῃ τὴ Σουλβία ὅσο τὸ δυνατόν γρηγορώτερα, εἶχε προχωρήσει στὸ ρυάκι ὡς τὸ στήθος. Φοβόταν πὼς ἀν προχωρούσε περισσότερο δὲν θὰ μπορούσε νὰ στηρίζεται καλὰ στὰ πόδια του καὶ ἦταν φόβος μήπως τὸν παρασύρει καὶ αὐτὸν τὸ ρεῦμα. Στὸ χέρι τοῦ κρατοῦσε ἕνα μακρὸ καὶ εὐλύγιστο κλαδί πού εἶχε κόψει ἀπὸ ἕνα δένδρο καὶ τὸ ἀπλωνε πρὸς τὸ μέρος τῆς Σουλβίας.

Εὐτυχῶς ὅστερα ἀπὸ λίγες στιγμὲς ἡ Σουλβία μπόρεσε νὰ πομακρυνθῇ ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ ποταμοῦ ὅπου ἦταν πιὸ δυνατό τὸ ρεῦμα καὶ νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν ὀχθὴ ὅπου μπορούσε νὰ κολυμπήσῃ πιὸ ἐλεύθερα. Μόλις αἰσθάνθηκε πὼς μπορούσε νὰ πατήσῃ, πιάστηκε ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Πέτρου καὶ στάθηκε ὀρθὴ στὰ πόδια της, καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ γύρισε πίσω καὶ ξεγάντζωσε ἀπὸ τὰ ροῦχα της τὴν ἀναισθητὴ πιά Φρανσίνα. Μόλο πού ἀσθμαίνε καὶ μόλις μπορούσε νὰ σταθῇ δὲν ἄφησε τὸν Πέτρο νὰ βγάλῃ τὴ μικρὴ μόνος τοῦ ἔξω, ἀλλὰ τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὰ πόδια κι' ἔτσι οἱ δυὸ μαζί τὴν ἔφεραν καὶ τὴν ἀπέθεσαν

στὴ χλόη. Καὶ μετὰ, τὸ γενναῖο κορίτσι σωρίστηκε κι' αὐτὸ δίπλα της.

— Φρανσίνα, ντάρλιγκ, ἔκανε ἡ μίς, παίρνοντας τὴ μικρούλα στὴν ἀγκαλιά της, δὲν πιστεύω νὰ πνιγῇ-κε, θὰ εἶναι πολὺ φοβερό.

Μὰ ὅχι, ἡ Φρανσίνα δὲν εἶχε πνιγεῖ. Εἶχε μονάχα πιεῖ ἀρκετὸ νερὸ καὶ εἶχε ἐξαντληθεῖ παλεύοντας τόσο ὥρα. Σὲ λίγο μὲ τίς περιποιήσεις τῆς μίς, ἀνοιξε τὰ ματάκια της καὶ χαμογέλασε ὠχρά, ἐνῶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαρία προσπαθοῦσαν νὰ συνφέρουν τὴ Σουλβία.

Πέρασε πολλὴ ὥρα ὡς πού νὰ συνέλθουν ὅλοι τους ἀπὸ τὴν περιπέτεια αὐτὴ καὶ νὰ μπορέσουν νὰ περπατήσουν γιὰ νὰ γυρίσουν σπῆτι. Ἡ μίς πῆρε τὴ Φρανσίνα στὴν ἀγκαλιά της. Τῆς εἶχε βγάλει τὰ μουσκεμμένα ρουχαλάκια της γιὰ νὰ μὴν πουντιάσῃ καὶ τῆς τύλιξε τὸ κορμάκι μὲ τὴ ζακέτα της. Ἡ Σουλβία όμως δὲν εἶχε τίποτε ἄλλο νὰ φορέσῃ κι' οὔτε ἦταν τόσο μικρούλα γιὰ νὰ τὴν πάρουν ἀγκαλιά, κι' ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ κάνῃ ὅλο τὸ δρόμο, μὲ τὸ ἴδιο φόρεμα πού ἦταν κολλημένο ἐπάνω της κι' ἔσταζε ἀπ' ὅλες τίς μεριές, κι' ἀνάμεσα στὴ Μαρία καὶ στὸν Πέτρο πού κι' αὐτὸς ἔμοιαζε σὰν λαθωμένος ποντικός, ὡς τὴ μέση τουλάχιστον.

Εὐτυχῶς ἡ βίλλα ὅπου κατοικοῦσαν τὰ παιδιά βρισκόταν στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ κι' ἔτσι ἔφτασαν χωρὶς ν' ἀναγκασθοῦν νὰ περάσουν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ καὶ νὰ γίνῃ φασαρία καὶ σούσουρο.

Ἡ Σουλβία ὅσο πλησίαζαν στὸ χωριό, τόσο περισσότερο ἔτρεμε. Δὲν τὴν ἔκαναν νὰ τρέμῃ τὰ βρεγμένα φορέματά της πού τῆς πάγωναν ὅλο της τὸ σῶμα, ὅσο ἡ ἰδέα τί θὰ ἔλεγε καὶ τί θὰ τῆς ἔκανε ἡ θεὰ της, ἀν τὴν ἔδλεπε σ' αὐτὴ τὴν κατὰστα-ση. Ἦξερε όμως πὼς εἶχε κάνει μιὰ πράξη πού δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ τὴν κατηγορήσῃ, εἶχε τὴ συνείδησή της ἀναπαυμένη καὶ κρατοῦσε τὸ κεφάλι της ψηλά.

Μόλις ἔφθασαν στὴν εἴσοδο τῆς βίλλας, ἡ Μαρία, πού εἶχε τὴν λιγώτερο ἐλεεινὴ ἐμφάνισι ἀπ' ὅλους, ἔτρεξε νὰ μπῇ μέσα γιὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τίς ὑπηρετίες καὶ μὴ γίνῃ φασαρία κι' ἀνησυχῇ ἡ γιανγιά.

Κι' ἀλήθεια, σὲ λίγο βγήκαν ἀπὸ μέσα τρέχοντας ἡ Μαργαρώ κι' ἡ Φλώρα ἡ καμκιέρρα. Φαίνονταν καταταραγμένες ἀλλὰ δὲν ἔδγαλαν οὔτε μιὰ λέξη, οὔτε ἕνα ἐπιφώνημα. Ἡ Μαργαρώ ἄρπαξε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τῆς μίς πού δὲν βασιζόταν πιά στὰ πόδια της, τὴν Φρανσίνα κι' ὅστερα

ὅλοι μαζί ἀνέβηκαν στὰ δωμάτια τῶν παιδιῶν.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Μαρία, πού μόνο οἱ κάλτσες της καὶ τὰ παπούτσια της εἶχαν βραχεῖ, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἤθελαν ἀλλαγιά ἀπ' τὴν κορυφὴ ὡς τὰ νύχια. Τὴ Φρανσίνα τὴν ἔγδυσε ἡ μίς κι' ἀφοῦ τῆς ἔκανε μιὰ καλὴ ἐντριβὴ τὴν ἔχωσε στὸ κρεβάτι της. Γιὰ τὴ Σουλβία πού ἔτρεμε σὰν βρεγμένο κουτάκι ἔδγαλαν ἀσπρόρροχα κι' ἕνα φόρεμα τῆς Μαρίας.

Ὅταν ἡ μικρὴ ὀρφανὴ φόρεσε τὰ δανεικὰ ροῦχα καὶ παρουσιάστηκε μπροστὰ στοὺς νέους της φίλους, τὰ δυὸ παιδιά κι' ἡ μίς ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό.

(Ἀκολουθεῖ)

KIMON AKKIANΣ

ΑΠ' ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΗ ΜΟΥ

Ο ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΤΑΣ

Γιὰ ιδέστε με. ἔχω τὰ γενέθλιά μου Ἐνὸς χρόνου, εἶμαι πιά, ἐγὼ δεσποινίς. Πρωτὶ-πρωτὶ μὲ φίλησε ἡ μαμιά μου Καὶ μοῦπε: «Σοβαρὴ πιά νὰ γενῆς, Εἴσαι μεγάλη, μιὰ κοτζάμι κοπέλλα, Δὲ σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ κάνῃς καμμιὰ [τρέλλα]».

Ἐκανα «τααά» ὅπου στὴ γλῶσσα μου [σημαίνει «Μαμμάκα μου, μαζί σου, συμφωνῶ»] Μὰ ἔκανα ἀκόμα, «ντάτσι-ντάτσι» πού, [καίμενη] Σὰν κάπως αὐστηρὰ τὰ λὲς φρονῶ» Ἀλλὰ ὅπως εἶναι αὐτὴ κάπως χαζούλα Τὴ γλῶσσα μου, δὲν ἔνοιασε ἡ μαν- [νοῦλα!..]

Κι' ἐξακολούθησε: «Τὰ κλάμματα μὴ [βάξεις]

Δίχως αἰτία καμμιὰ, κακὸ νινί, Τὰ πόδια σου, δὲν πρέπει νὰ τινάζῃς Στεντόρια νὰ μὴ βγάξῃς πιά, φωνή.» Μὰ ἐγὼ ἕνα φίλκι «μαά» τῆς στέλνω Κι' ἀμέσως τὴ μαννούλα καταφέρνω.

Καὶ ξέρω ἀκόμα ἕνα ἄλλο ὥραϊο τρόπο Ὅ,τι ποθῶ νὰ μοῦ τὸ κάνει στὸ λεπτό. Στὸ γόνα της μικρούλη βρίσκω τόπο Κι' ἐκεῖ ἀκουμπῶ τὸ κεφάλάκι μου [αὐτό].

Κάνω «μαμμάμ'...» κι' ἐκεῖνη λιγω- [μένη]

Φιλώντας με, στὴν ἀγκαλιά μὲ παίρνει

Καὶ ξέρετε εἶναι ὥραϊα ἐκεῖ δὰ μέσα Ζεστό-ζεστό, καὶ μαλακὰ πολὺ, Μ' ἀρέσει... Τὰ μεγάλα βάζω μέσα Ὅταν ποθῶ ἡ μαμιά νὰ μὲ φιλεῖ. Μὲ τὰ δυὸ μπράτσα τὸ λαιμὸ της ἀγ- [καλιάζω]

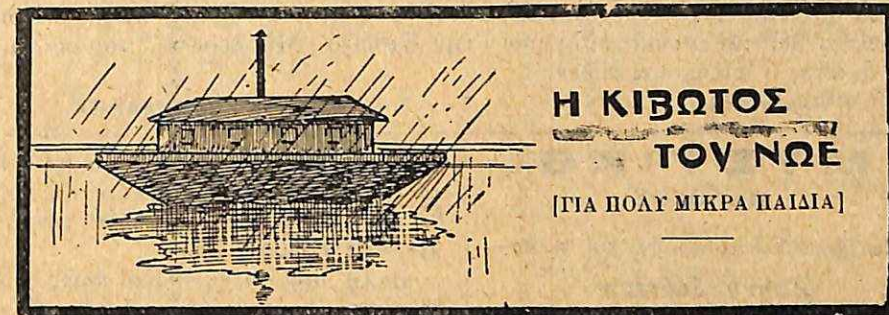
Κι' ὁλόκληρη, μέλι, σιρόπι, καὶ σερ- [μπέτι, στάζω].

Μάλιστα, κύριοι! Ὅλα αὐτὰ ἐγὼ τὰ [ξέρω] Μὰ δὲν μοῦ φαίνεται καθόλου, φοβερό. Μὰ τώρα ποῦγινά ἐνὸς χρόνου θὰ κα- [ταφέρω]

Ν' ἀρχίσω νὰ παρλάρω στὸ φτερό Καὶ τότες θὰ μὲ δῆτε...

Τώρα φτάνει!... Θὰ φύγω... πάω νὰ κάνω «νάνι-νάνι»

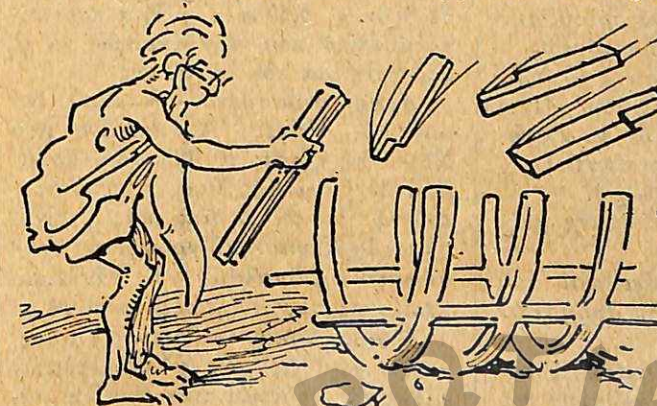
ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

Β.—Προσκλητήριο σ' ὅλα τὰ ζῶα

Τὰ παιδιά όμως—ὁ Σῆμ, ὁ Χάμ κι' ὁ Ἰάφεθ, μικροὶ τότε—ἔλεγαν στοὺς ἀνθρώπους, ἕνα σωρὸ φανταστικὰ πράγματα πού, σὰν παιδιά, τὰ πιστευαν ἴσως καὶ τὰ ἴδια: πὼς ὑποσχέθηκε ὁ Θεὸς στὸν πατέρα τους νὰ τὸν κάμῃ Πατριάρχη, πὼς ὅστερα θὰ τὸν ἔκανε καὶ Βασιλιά τῆς Γῆς, καὶ στὸ τέλος πὼς θὰ τὸν ἔκανε κι' ἀθάνατο, νὰ ζήσῃ αἰώνια! Ἀπ' αὐτὰ ὅλα οἱ ἄνθρωποι δὲν ἤξεραν τί νὰ πιστέψουν. Ὡστόσο δὲν ἔπαυαν νὰ κάνουν ἁμαρτίες καὶ νὰ κρατοῦν τὸ Θεὸ θυμωμένο μαζί τους.

Ὁ Νῶε ἄρχισε νὰ κατασκευάζῃ τὴν κιβωτό, ἀπὸ τὰ ξύλα πού ἔβρισκε ἄφθονα στὸ δάσος. Ἐπρεπε, καθὼς εἶπαμε, νὰ γίνῃ πολὺ μεγάλη, γιὰ νὰ χωρέσῃ τὸ πλῆθος τῶν ζώων. Ὁ Νῶε όμως δὲν ἐκοπίασε καὶ τόσο πολὺ, γιὰτὶ τὸν βοηθοῦσε στὸ ἔργο του ὁ Θεὸς κι' ἔκανε ὥστε τὰ ξύλα

πού ἔκοβε ὁ Νῶε, νὰ ἐφαρμόζουν καὶ νὰ κολλοῦν μονάχα τους. Ἐτσι ἡ μεγάλη κιβωτὸς ἔγινε γρήγορα καὶ στερεώτατη.

Οἱ ἄνθρωποι πού τὴν ἔβλεπαν, κοροῖ-δευαν. «Τί τὸ θέλει, ἔλεγαν, ὁ γέρο-ξεκούτης αὐτὸ τὸ πελώριο καὶ σκεπασμένο καράβι; Μ' αὐτὸ θὰ πᾶν νὰ γί-

νῃ Πατριάρχης καὶ Βασιλεῖς;»

Ἀμα τελείωσε ἡ κιβωτός, ὁ Νῶε προσκάλεσε τὰ ζῶα. Τὰ προσκλητήρια—ὀλάκερη στίβα—τὰ ἔγραψε μὲ τὴ βοήθεια τῶν παιδιῶν του, πού ἤξεραν ὅπωςδήποτε νὰ γράφουν, καὶ τὰ ἔστειλε μὲ τοὺς ταχυδρόμους τῆς χώρας, πού τοὺς μάζεψε ὅλους γιὰ αὐτὴ τὴ δουλειά. Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια δὲν ἦταν τόσο εὐκόλη. Γιατὶ οἱ κατοικίες τῶν ζώων δὲν ἦταν καὶ τόσο γνωστὲς—σπηλιές, τρύπες, λίμνες, βάλτοι, δέντρα—οὔτε τὸ δάσος εἶχε δρόμους μὲ ὀνόματα κι' ἀοιθμούς· κι' οἱ καϊμένοι οἱ ταχυδρόμοι ἔπρεπε νὰ ψάχνουν πολὺ γιὰ νὰ βροῖσκουν πότε τὸ «παλάτι» τοῦ Λέοντα καὶ πότε τὸ «καλύβι» τοῦ Κάστορα. Ἀς εἶναι όμως, ὁ Νῶε τοὺς πληρώσε καλά.

Κάθε προσκλητήριο ἔγραψε: «Κύριε Λέοντα (ἢ κύριε Τίγρη, ἢ κύριε

Ἐλέφαντα, καὶ καθεστῆς) σὰς προσκαλῶ σ' ἕνα ταξίδι σαράντα ἡμερῶν μὲ τὴν Κιβωτό μου, κατὰ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ. Θὰ πάρете μαζί σας καὶ τὴν Κυρία (τὰ παιδιά ὡς μείνουν) καὶ ὅ,τι σὰς χρειάζεται γιὰ τὸ ταξίδι. Θὰ παρευρεθῇτε ἀπέξω ἀ-

πὸ τὸ σπῖτι μου, τὴ Δευτέρα, 13 αὐτοῦ τοῦ μηνός, ὥρα 6 π. μ. Ἐγὼ θὰ εἶμαι κεῖ καὶ θὰ σὰς ὁδηγήσω στὴν Κιβωτό. Μὴ λείψετε, παρακαλῶ. Μὲ ἀγάπη, ὁ φίλος σας Νῶε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΥΣΤΙΚΟ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Σκηνὴ Δεύτερη

Λιλή, Νίκος

Νίκος, μπαίνει, ρίχνει τὸ χαρτοφύλακά του πάνω στὸ τραπέζι καὶ τὸ πιλῆμιο στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς κάμαρας. — Σεβαστὴ μου ἀδελφή, καλημέρα σας! Τί νέα;

(Ἡ Λιλή κοιτάει ἐπίμονα κατὰ τὸν τοῖχο).

Νίκος. — Πῶς πάει ἡ υἱεῖα; Καλά; (Ἡ Λιλή γνέφει μὲ τὸ κεφάλι ναί).

Νίκος. — Τί εἶναι αὐτὸ πού κοιτάζεις μὲ τόσην ἀφοσίωση στὸν τοῖχο, ἀντὶ νὰ μοῦ ἀπαντᾷς;

(Ἡ Λιλή σηκώνει τοὺς ὤμους τῆς καὶ διευθύνεται κατὰ τὴν πόρτα).

Νίκος, ἐμποδίζοντάς τῆς τὸ δρόμο. — Τί ἐπαθες, παιδάκι μου; Πᾶω νὰ χάσω τὸ μυαλό μου μὲ τὰ καμώματά σου. Μήπως ἔχεις τίποτα;

(Ἡ Λιλή τοῦ γνέφει ὄχι).

Νίκος. — Λοιπὸν κάτι θάχης μαζί μου. Σὲ τί σοῦ ἔφταιξε.

(Ἡ Λιλή χαμογελάει καὶ τοῦ στέλνει ἕνα φιλὶ μὲ τὴν ἄκρη τῶν δαχτύλων τῆς).

Νίκος. — Ἄν δὲν εἶσαι οὔτε θυμωμένη, τότε, δὲν μένει ἄλλο, θὰ σοῦ ἔχει κοπεῖ ἡ μιλιὰ!

(Ἡ Λιλή γνέφει ναί).

Νίκος. — Ἀστεῖο μὴ φορά! (Γελάει) Ἐσὺ βουδῇ! Καὶ δὲ μοῦ λές, εἶναι καιρὸς πού σ' ἐπίασε αὐτὴ ἡ ἀρρώστεια;

(Ἡ Λιλή βάζει τὸ ἕνα δάχτυλο στὸ στόμα καὶ θέλει νὰ φύγῃ).

Νίκος. — Ἀπαγορεύεται ἡ διάβασις! Ἐχω κάτι νὰ σοῦ πῶ... Κάτι σπουδαῖο, κάτι ἔξοχο, κάτι ἐκπληκτικό!

Λιλή, λησμονώντας. — Κι' ἄλλο μυστικό; Ἀχ, Νίκο μου, σὲ ἱκετεύω, πές μοῦ το!

Νίκος. — Ἀ, μικρούλα μου! Βλέπω πῶς ξεναβρήκες τὴ γλῶσσα σου. Τόξερα ἐγὼ πῶς θὰ γιαντρεύσουν εὐκόλα.

Λιλή, κούβοντας τὸ πρόσωπό τῆς στὰ χέρια τῆς, σὰν νὰ θελε νὰ κλάψῃ κι' ὕστερα κατεβάζοντάς τα ἀπελπισμένη. — Κακέ! Κακέ! Μὲ ξάφνισες καὶ σὺ μὲ τὸ μυστικό σου! Εἶναι ἡ μέρα τῶν μυστικῶν λοιπὸν σήμερα;

Νίκος. — Καὶ ποῖς σοῦ μίλησε

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

γιὰ μυστικό; Ἐγὼ δὲν ξέρω κανένα! Σὺ ὅμως, ἀπ' αὐτὸ πού καταλαβαίνω, ξέρεις κάποιον πού σοῦ καίει τὴν ἄκρη τῆς γλῶσσας σου...

Λιλή, ὀργισμένη. — Καὶ ποῖς σοῦ τὸ εἶπε; Ἐγὼ πάντως ὄχι!... Ἐκίμα ὅρκο στὴ ζωὴ τοῦ ἀντρός μου καὶ τῶν παιδιῶν μου, πῶς καλύτερα θάταν νὰ μὲ σκότωναν παρὰ νὰ σοῦ τὸ πῶ!

Νίκος. — ὦ, τὸν καϊμένο τὸν ἀντρα σου! ὦ, τὰ καϊμένα μου τὰ νίψια!

Λιλή. — Καὶ γιατί, κύριε;

Νίκος. — Γιατί; Γιατί μέσα σὲ πέντε λεπτὰ (κοιτάει τὸ ρολόι του) ἡ Λιλή θὰ τοὺς ἔχει καταδικάσει σὲ θάνατο, λέγοντάς μου τὸ μυστικό τῆς, πού δὲ μ' ἐνδιαφέρει διόλου, μὰ σὲ βεβαιῶ, διόλου!... Ἐνα κοριτσάκι μυστικό πού τὴν ἱκετεύω νὰ τὸ κρατήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτὸ τῆς.

Λιλή, θυμωμένα. — Κοριτσίστικο μυστικό, εἶπες; Ἀ, καϊμένο μου Νίκο, ἂν ἤξερες τὴ θαυμάσια πράμα! Δὲ θὰ μάθης ὅμως τίποτα προτοῦ νὰ γυρίσῃ ὁ μπαμπάς...

Νά, σκάσε! (Χτυπάει τὴ γροθιά τῆς στὴν ἀνοιχτὴ τῆς παλάμη) Κι' ἂν εἶσαι περίεργος, τόσο τὸ χειρότερο γιὰ σένα!

Νίκος, σηκώνοντας τοὺς ὤμους. — Ἄν νομίζεις πῶς μ' ἐνδιαφέρουν ἐμένα τὰ κουτομυστικά σου καὶ μάλιστα τὴ στιγμή πού συμβαίνουν πράγματα ἀλήθεια σπουδαῖα...

Λιλή, ἀνήσυχη. — Εἶπες πράγματα σπουδαῖα στὸ σπῖτι; Λοιπὸν... λοιπὸν τὸ ξέρεις καὶ σὺ; Ἀποκρίσου μου, στὸ λόγο σου.

Νίκος. — Δόγω τιμῆς σοῦ λέω. Μόλις ἔμαθα κάτι πού μὲ κάνει τρελλὸν ἀπὸ χαρὰ καὶ περηφάνεια.

Λιλή. — Στοιχηματίζω πῶς σίγουρα ἡ μαμμά θὰ σοῦ εἶπε τὸ μυστικό!

Νίκος. — Ἡ μαμμά; Μπά!

Λιλή, ἀπελπισμένη. — Ἐλα ἄστα αὐτά! Ἡ μαμμά στὸ εἶπε. Κι' ἐγὼ πού ἔκαμα τόσον ἀγῶνα νὰ μὴ μιλήσω γι' αὐτὸ τὸ θαυμάσιο πράμα πού μὰς κάνει ὅλους τρελλοὺς ἀπὸ χαρὰ! Τί κουτὴ, ἀλήθεια; ἔ;

Νίκος. — Ἐτσι λέω κι' ἐγὼ. Τὴ στιγμή πού ξέρουμε κι' οἱ δυὸ τὸ ἴδιο πράγμα εἶναι μεγάλη ἀνοησία νὰ θέλουμε νὰ τὸ βαστάμε κρυφά.

Λιλή. — Αὐτὸ νὰ λέγεται! Δάδε ὅπ' ὀφει σου ὅμως πῶς ἐγὼ τὸ ξέρω ὀχτὼ ὀλόκληρες ὥρες πρὶν ἀπὸ σένα, γιατί ἦταν ἀκριβῶς στίς ἐννιά τὸ

πρῶτ' πού ἡ μαμμά μου εἶπε...

Νίκος, τὴ διακόπτει. — Μοῦ εἶπε... καὶ κοροφάξαλα! Τί ἐκπληξή ὄμως!

Λιλή. — Ναί, ἦταν ἐννιά ἡ ὥρα πού ἡ μαμμά μου εἶπε... αὐτὸ πού ξέρω, αὐτὸ πού ξέρεις... αὐτὸ πού ὀλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει... Ὅχι ὅμως κι' ἀπ' τὴν ὥρα πού τὸ ἔμαθα ἐγώ. Εἶναι ὀχτὼ ὥρες, λέω, τώρα πού ξέρω πῶς ὁ μπαμπάς θὰ φέρει ἀπ' τὸ Παρίσι ἕνα αὐτοκίνητο, ἕνα θαυμάσιο αὐτοκίνητο μὲ ἔξη θέσεις!

Νίκος, ἐκπληκτός. — Τί εἶπες; Αὐτοκίνητο; Ἀὐτὸ ἀλήθεια; Για ἔξαναπές το. Δὲν πιστεύω νὰ θέλῃς νὰ παίξῃς μαζί μου. Λιλή;

Λιλή, ἀπολιθωμένη. — Τί; Δὲν τόξερες; Λοιπὸν... λοιπὸν τὸ μυστικό σου δὲν ἦταν αὐτό;

Νίκος. — Τὸ μυστικό μου πού ὀλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει ἀπὸ σήμερα τὸ πρῶτ', εἶναι ὅτι οἱ Ἕλληνες νίκησαν στὸ τελευταῖο ποδοσφαιρικό μᾶτς τοὺς Βουλγάρους.

Λιλή, πέφτει σὲ μιὰ καρέκλα. — Θεέ μου, Θεέ μου!... Τί ἐπαθα! Πρόδωσα τὸ μυστικό πού μοῦ ἐμπιστεύθηκε ἡ μαμμά!

Νίκος, κοιτάζοντας τὸ ρολόι του. — Σοῦ εἶχα δώσει πέντε λεπτῶν προθεσμία γιὰ νὰ πατήσῃς τοὺς ὅρκους σου. Ἐσὺ δὲν ἔκαμες παρὰ τριάμισι λεπτὰ. Πάλι καλὰ. Καϊμένο παιδί! Σοῦ χρωστῶ ὡστόσο χάρη πού μοῦ ἔμαθες ἕνα πράγμα πού ἂν εἶναι ἀληθινὸ δὲ γερμίζει χαρὰ. Φοβάμαι ὅμως πολὺ μὴν ἡ μαμμά θέλῃ νὰ σοῦ δώσῃ κανένα μάθημα μὲ τὸ νὰ σοῦ ἐμπιστευθῇ ἕνα δῆθεν μυστικό...

Γιατί ὁ μπαμπάς ὡς τὴν τελευταία μέρα πρὶν νὰ φύγῃ, ἔλεγε πῶς οἱ δούλεις δὲ πᾶνε ἀρκετὰ καλὰ, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ κάμῃ μεγάλα ἔξοδα. Ἀλλὰ τὸ βαπόρι ἔχει φτάσει πρὸ ἀρκετῆς ὥρας. Ἀπὸ στιγμή λοιπὸν πὲ στιγμή θάναι δῶ καὶ θὰ μάθουμε τὴν ἀλήθεια. Ἀς τρέξω κιόλας μὴ στιγμή νὰ ἰδῶ καὶ γυρίσω. (Φεύγει).

Λιλή, πεσμένη στὴ καρέκλα, κλαίει μ' ἀναφυλλητά. — Τὸ πρῶτο μου μυστικό! Οὔτε αὐτὸ δὲ μπόρεσα νὰ κρατήσω! Μὰ εἶναι φοβερὸ πράγμα νᾶναι κανεὶς τόσο φλύαρος.

Νίκος, μπαίνει γελώντας δυνατὰ καὶ κρατώντας στὸ χεῖρ ἕνα μικρὸ αὐτοκίνητάκι. — Χά! Χά! Χά! Πρώτης τάξεως φάρσα! Αὐτὸ εἶναι τὸ περίφημο αὐτοκίνητο πού ἔφερε ὁ μπαμπάς ἀπ' τὸ Παρίσι γιὰ νὰ τὸ χαρίσῃ στὸ Λάκη... Δὲ θάκανε ὅμως ἄσχημα, ἂν ἔφερνε ἀπὸ κεῖ-πέρα καὶ μιὰ μικρὴ κλειδαριά νὰ σοῦ κλειδώσω τὸ στόμα, μικρὴ μου «φκ-φλατοῦ»!

Λιλή, σηκώνεται. — Φώναξέ με ὅπως θέλεις. Ὅ,τι κι' ἂν πῆς ἔχεις δίκιο. Δὲν ξέρεις πόσο περιφρονῶ τὸν ἑαυτό μου! Κι' εὐτυχῶς πού ἡ μαμμά μὲ κορόιδεψε καὶ δὲ μοῦ ἐμπιστεύθηκε κανένα ἀληθινὸ μυστικό. Νομίζω ὅμως πῶς ὀλη αὐτὴ ἡ ἱστορία θὰ μοῦ γίνῃ μάθημα. Καί, τοῦ χρόνου μὲ τὸ καλὸ, ὅταν οἱ δούλεις τοῦ μπαμπᾶ θὰ πᾶνε καλύτερα κι' ὁ μπαμπάς θὰγοράσῃ ταῦτοκίνητο τῶν ὀνείρων μας, ἂ! αὐτὸ λοιπὸν ἡ μαμμά μπορεῖ νὰ μοῦ τὸ πῇ κι' ἕνα μὴ-να πρὶν! Δὲ θὰ βγάλω τσιμουδιά! Σοῦ δίνω τὸ λόγο μου!

ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

Ζ. ΤΟΠΕΛΙΟΥΣ

Η ΣΗΜΥΔΑ ΚΑΙ Τ' ΑΣΤΕΡΙ

Πᾶνε διακόσια χρόνια ἀπὸ τότε. Ἡ Φιλλανδία βρισκότανε σὲ φριχτὰ χάλια. Ὁ πόλεμος τάχε ρημάξει ὀλα' οἱ πολιτείες καὶ τὰ χωριά καίγονταν, τὰ χωράφια ποδοπατιόνταν κι' οἱ ἄνθρωποι θερίζονταν ἀπ' τὸ σπαθί, τὴν πεῖνα καὶ τὴς ἀρρώστειας. Δὲν ἄκουγες παρὰ βόγγους καὶ κλάμματα, δὲν ἔδλεπες παρὰ δάκρυα, πόνος, στάχτη κι' αἶμα, κι' ὅσοι ἐλπίζαν ἀκόμα, χάνανε λίγο-λίγο καὶ τὴν τελευταία τους ἐλπίδα. Ὁργὴ Θεοῦ ἔδερνε τὴ χώρα. Τὰ σπῖτια σκορπούσανε: ἄλλους πέρνανε μακριὰ σὲ ξένα μέρη, κι' ἄλλη φεύγανε στὰ δάση καὶ στίς ἐρημίες, καὶ μακρύτερα ἀκόμη, ὡς μέσα στὴ Σουηδία· ἡ γυναίκα ἔχανε τὸν ἄνδρα, ὁ ἀδερφὸς τὴν ἀδελφή, ἡ μάνα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴ μάνα. Κανεὶς δὲν ἤξερε ἂν ζοῦσαν οἱ δικοί του. Κι' ὅταν ὁ πόλεμος τέλειωσε, κι' οἱ ζωντανοὶ γυρίσανε στὰ σπῖτια τους, λίγοι ἦταν πού δὲν ἐκλάψανε γιὰ κάποιον, πού δὲν θὰ γύριζε ποτέ.

Τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου αὐτοῦ δυὸ παιδιὰ, ἕνα ἀγόρι κι' ἕνα κορίτσι εἶδαν νὰ τὰ ἀρπάζουν καὶ νὰ τὰ παίρνουνε πέρα, σὲ ξένο τόπο, ὅπου κάποιοι φίλοι φροντίσανε γι' αὐτά. Τὰ χρόνια περάσανε, τὰ παιδιὰ μεγαλώσανε. Τίποτα δὲν τοὺς ἔλειψε, μὰ δὲν μπορούσαν νὰ ξεχάσουν τὸν πατέρα τους, τὴ μάνα τους, τὸν τόπο τους.

Σὰ μάθανε πῶς εἶχε γίνῃ εἰρήνη στὴ Φιλλανδία καὶ πῶς ὅποιος ἤθελε καὶ μπορούσε εἶχε τὸ ἐλεύθερο νὰ γυρίσῃ, τὰ δυὸ παιδιὰ ζητήσανε νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὸν τόπο τους.

Οἱ ξένοι, πού τᾶχαν ἀναστήσει, τοὺς εἶπανε, χαμογελώντας:

— Νὰ γυρίσετε στὸν τόπο σας; Ἀνόητα! Τὸ ξέρετε πῶς εἶναι πολὺ πέρα; Χίλια βέρτσια εἶναι κι' ἀκόμα πέρα πάνω.

— Τί πειράζει; ἀπάντησαν τὰ παιδιὰ. Κάποτε θὰ φτάσουμε.

— Μὰ μὴ δὲ βρήκατε ἐδῶ καὶ νοῦργιο σπῖτι; Δὲν γύνεστε, δὲν ποδένεστε, δὲν βρίσκετε φαῖ, δὲν ἔχετε φρούτα, δὲν ἔχετε γάλα νὰ πιῇτε, ροῦχα ζεστά νὰ φορέσετε, σπῖτι καλὸ κι' ἄνθρωπους πού σὰς ἀγαπᾶνε μ' ὀλη τους τὴν καρδιά;

— Ναί, εἶπαν τὰ παιδιὰ. Μὰ θέλουμε νὰ γυρίσουμε στὸν τόπο μας.

— Στὸν τόπο σας θάσχετε φτωχά, δὲ θάχετε τίποτα. Θάχετε χορτάρια γιὰ στῤῥωμα, καλύβα γιὰ σπῖτι καὶ φλοῦδες δέντρων γιὰ ψωμί. Θάχετε τὸν ἄερα καὶ τὸ κρύο γιὰ παρέα. Κι' οἱ γονιοί σας καὶ τὰ δέρφια σας κι' οἱ φίλοι σας θάχουνε πεθάνει ἀπὸ καιρό. Θὰ ζητᾶτε τὰ χνάρια τους, μὰ δὲ θὰ βρῆτε παρὰ τὰ χνάρια τῶν λύκων, πού θὰ τριγυρίζουν τώρα ἐκεῖ πού ἦταν ἄλλοτε τὸ σπῖτι σας.

— Ναί, εἶπαν τὰ παιδιὰ. Μὰ θέλουμε νὰ γυρίσουμε στὸν τόπο μας.

— Σκεφθῆτε, παιδιὰ μου. Πᾶνε δέκα χρόνια ἀπὸ τότε πού σὰς φέρανε δῶ. Εἴσατε μικρά. Τώρα μεγαλώσατε, εἴστε δεκατεσσάρων καὶ δεκαπέντε χρονῶν, μὰ πολλὰ πράματα, δὲν ξέρετε ἀπ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Τὰ ξεχάσατε ὀλα, ξεχάσατε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ σας, ξεχάσατε τοὺς γονιοὺς σας καὶ σὰς ξεχάσανε κι' αὐτοί...

— Ναί, εἶπαν τὰ παιδιὰ. Μὰ θέλουμε νὰ γυρίσουμε σπῖτι μας.

— Καὶ ποῖς θὰ σὰς δείξῃ τὸ δρόμο;

— Ὁ Θεός, εἶπε τὸ ἀγόρι. Κι' ὅστε-ρα θυμάμαι πῶς στὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ μας εἶναι μιὰ μεγάλη σημύδα καὶ χιλιάδες πουλιὰ κελαιδοῦν ἐκεῖ κάθε πρῶτ', σὰν βλέπουμε τὸν ἥλιο νὰ βγαίνει...

— Κι' ἐγὼ, εἶπε τὸ κορίτσι θυμάμαι πῶς τὸ βράδυ κάποιο ἀστὲρι φέγγει ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κλαριά τῆς σημύδας.

Οἱ ἄλλοι δὲν τοὺς ἀκούσανε καὶ τοὺς εἶπανε νὰ μὴ τὰ ξανασυλλογῶνται πιά αὐτά.

Μὰ τὰ παιδιὰ δὲν μπορούσαν νὰ τοὺς ἀκούσουν καὶ μιὰ φεγγαρόλουστη βραδυὰ τὸ ἀγόρι ρώτησε τὴν ἀδελφή του:

— Κοιμάσαι;

— Ὅχι, εἶπε αὐτὴ: δὲ μὲ παίρνει ὕπνος. Συλλογιέμαι τὸ σπῖτι μας.

— Κι' ἐγὼ, εἶπε τὸ ἀγόρι. Νὰ κάνομε ἕνα μπογαλάκι μὲ τὰ ροῦχα μας καὶ νὰ φύγουμε ἀπὸ δῶ. Μοῦ φαίνεται σὰ νάκούω τὸ Θεὸ νὰ μὸς λέῃ: «Γύρισε σπῖτι σου! Γύρισε σπῖτι σου!» Κι' ὁ Θεός δὲν μπορεῖ νὰ μὸς πῇ κακὸ.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ἡ ἀδελφή του. Φύγανε!

Ἐξω τὸ φεγγάρι, φώτιζε τοὺς δρόμους καὶ τὰ μονοπάτια. Τί ὁμορφηνύχτα!

Ἀφοῦ περπατήσανε κάμποσο, τὸ κοριτσάκι εἶπε:

— Φοβάμαι, ἀδερφοῦλη μου, πῶς δὲ θὰ βροῦμε τὸ δρόμο μας.

— Νὰ τραβήξουμε κατὰ κεῖ πού βασιλεῦει ὁ ἥλιος τὸ καλοκαίρι, γιατί ξέρω πῶς ἐκεῖ βρίσκεται τὸ σπῖτι μας. Ὅταν δοῦμε τὴ σημύδα στὸν κῆπο καὶ τὰστέρι στὸν οὐρανό, θὰ ξέρουμε πῶς φθάσαμε.

Σὲ λίγα τὸ κοριτσάκι ξαναπῆ:

— Φοβάμαι, ἀδερφοῦλη μου, μὴ βροῦμε στὸ δρόμο μας ἀγρίμια καὶ κλέφτες.

— Ὁ Θεός θὰ μᾶς βοηθήσῃ, τῆς ἀποκρίθηκε τὸ ἀγόρι.

— Ναί. Καὶ θὰ μᾶς στείλῃ τοὺς ἀγγέλους του νὰ μᾶς βοηθήσουν.

Καὶ τραβήξανε τὸ δρόμο τους, χωρὶς νὰ φοβοῦνται. Τὸ ἀγόρι ἔκοψε ἕνα κλαρί βαλανιδιάς γιὰ νὰ τῶχη, ἂν τοῦ χρειάζετο. Μὰ τίποτα δὲν τοὺς πείραξε.

Μιὰ μέρα φτάσανε σ' ἕνα σταυροδρόμι. Δὲν ξέρανε ποῖο δρόμο νὰ πάρουνε. Καὶ τότε ἀκούσανε δυὸ πουλάκια νὰ κελαιδοῦν κατὰ τὸν ἀριστερό.

— Ἀπὸ δῶ πᾶμε, εἶπε τὸ ἀγόρι. Αὐτὸς εἶν' ὁ δρόμος μας. Τὸν ξεχωρίζω ἀπ' τὸ κελαιδοῦν τῶν πουλιῶν.

— Ναί, εἶπε ἡ ἀδελφή του, τὰ πουλιά αὐτὰ εἶν' ὁμορφότερα ἀπ' ἄλλα. Οἱ ἀγγέλοι γίνανε πουλιά γιὰ νὰ μᾶς πᾶν στὸ σπῖτι μας.

Δρόμο πήραν καὶ δρόμο ἀφήσανε. Τὰ πουλιὰ φτερουγόσανε μπροστά τους ἀπὸ κλαρί σὲ κλαρί, μὰ δὲν πετούσανε γρήγορα, γιὰ νὰ μὴ χάσουν τὰ παιδιὰ. Τρώγανε φρούτα ἀπ' τὸ δάσος, πίνανε δροσερὸ νερὸ ἀπ' τὰ ποτάμια καὶ κοιμόντανε τὴ νύχτα στὸ γρᾶσι. Κι' ὅποια ὥρα πεινούσανε, βρίσκανε, νὰ φᾶνε κι' ὅπου σταματούσανε, βρίσκανε νὰ ξεποστᾶσουν. Δὲν ξέρανε γιατί ἔρχονταν τὰ πράγματα ἔτσι. Μὰ κάθε φορὰ πού βλέπανε τὰ πουλιά, φωνάζανε:

— Για καίτα! Τοῦ Θεοῦ τ' ἀγγελούδια μᾶς δείχνουνε τὸ δρόμο!

Στὸ τέλος τὸ κοριτσάκι κουράστηκε καὶ ρώτησε τὸν ἀδερφό του:

— Πότε θ' ἀρχίσουμε ν' ἀναζητᾶμε τὴ σημύδα μας;

— Ὅταν ἀκούσουμε ἄνθρωπους νὰ μιλᾶνε τὴ γλῶσσα τοῦ πατέρα μας καὶ τῆς μητέρας μας.

Τὸ καλοκαίρι κόντευε νὰ τελειώσῃ καὶ στὰ δάση εἶχε ἀρχίσει νὰ ψυχραίνῃ ὁ καιρὸς.

— Τὴ βλέπεις τὴ σημύδα μας;

ρωτούσε τὸ κορίτσι τὸν ἀδερφό του.
— «Ὁχι ἀκόμα, τῆς ἀπαντοῦσε τὸ παιδί.

Τώρα πιά δὲ τόπος ἦταν ἀλλοιώ-
τικος. Ἀντὶ φαρδειοὺς κάμπους βλέ-
πανε βουνά καὶ ποτάμια καὶ λίμνες.

— Πῶς θὰ τὰ περάσουμε τὰ ψηλά
βουνά; εἶπε τὸ κορίτσι.

— Ἐγὼ θὰ σὲ κρατήσω, τῆς ἀπο-
κρίθηκε ὁ ἀδελφός της καὶ τὴ σήκω
νε στὴν πλάτη του.

— Καὶ πῶς θὰ περάσουμε τὰ γρή-
γορα ποτάμια καὶ τίς μεγάλες λίμνες;
Ξαναρώτησε τὸ κορίτσι.

— Μὲ βάρκα, τῆς ἀποκρίθηκε πά-
λι ὁ ἀδερφός της.

Κι' ἀλήθεια, κάθε φορὰ πού φτά-
νανε σὲ μιὰ μεγάλη λίμνη, ἢ σὲ πλα-
τὸ ποτάμι, κάποια ἄδεια βάρκα τοὺς
περίμενε πάντα. Μὰ τὰ μικρὰ ποτα-
μάκια πολλὲς φορές τὰ πέρασαν κο-
λυμπώντας. Καὶ κάθε φορὰ πού τὰ
περνοῦσαν, τὰ πουλιά πετοῦσαν
μπροστά τους, ἀνοίγοντας τὸ δρόμο.

Μιὰ μέρα πούχανε περπατήσει ἀπ'
τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ, κουράστηκαν
πολύ. Στὸ τέλος φτάσανε σ' ἓνα μο-
ναχικὸ ξύλινο σπίτι, χτισμένο στὶς
στάχτες ἐνὸς παλίου καμμένου σπι-
τιοῦ. Στὸν κῆπο ἓνα παιδάκι καθά-
ριζε ραπανάκια.

— Μοῦ δίνεις ἓνα ραπανάκι; ρώ-
τησε τ' ἀγόρι;

— Πέρνα στὸ σπίτι, τοῦ εἶπε τὸ παι-
δί. Ἡ μάνα μου θὰ σᾶς δώσῃ νὰ φάτε.

Τ' ἀγόρι, μόλις ἄκουσε αὐτὰ τὰ
λόγια, χτύπησε τὰ χέρια του μὲ χα-
ρὰ καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἀγκά-
λιασε τὸ παιδί.

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Σ. ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΕΙΑ

Πάπιες στὸ Βάλτο (Καλάβρυτα)

Φωτογραφία Ἀσπασίας Περικλέους

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΙΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΕΥΔΟΧΙΕΣ DUPUIS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

«Ἀφοῦ ἔτρεξαν ἔτσι ὅλη τὴν ἡ-
μέρα, κατὰ τὸ βράδυ ἐφθασαν κάπου
ὅπου δὲν εἶχαν ἀπλωθεῖ τὰ νερά τῆς
πλημμύρας.

«Μὰ ἡ γῆ ἐκεῖ ἦταν ἀμμουδερή.
Οὔτε ἓνα χόρτο δὲν ἐδλάσταινε καὶ
μόνο ἐδῶ κι' ἐκεῖ ὑψώνονταν πανύ-
ψηλα δέντρα.

«— Τί θὰ φάμε τώρα; φώναξε μ'
ἀπελπισία ὁ ἐλέφαντας. Γλυτώσαμε
ἀπὸ τὸ πνίξιμο, γιὰ νὰ πεθάνουμε
ἀπ' τὴν πείνα;

«— Δὲν θὰ πεθάνουμε ἀπ' τὴν
πεινά, ἀπάντησε ὁ σκίουρος, γιὰτὶ
μπορεῖ νὰ μὴν ἔχῃ χόρτα, ἔχει ὅμως
κοκκοφοίνικες πού ὁ καρπός τους
μπορεῖ θουμάσια νὰ μᾶς θρέψῃ.

«— Ἀλίμονο, ἔκανε ὁ ἐλέφαντας.
Ὅσο μακριὰ κι' ἀν εἶναι ἡ προβο-
σκίδα μου, τὰ καρύδια ἀπ' τοὺς κο-
κοφοίνικες βρίσκονται πολὺ ψηλά καὶ
δὲν μπορῶ νὰ τὰ φτάσω.

«— Κάνε ὅ,τι κάνω κι' ἐγώ, φώ-
ναξε ὁ σκίουρος.

«Καὶ μ' ἓνα πήδημα πετάχτηκε
ἐπάνω στὴ φοινικιά καὶ γοργὰ σκαρ-
φάλωσε στὴν κορυφή της.

«— Ὡστε λοιπὸν μ' ἐγκαταλείπεις;
ἀναστέναξε θλιβερὰ ὁ ἐλέφαντας, ἐ-
μένα πού σταμάτησα τὸ κλαρὶ γιὰ
νὰ σὲ σώσω!

«Μὰ τὴ στιγμή πού ἔλεγε αὐτὰ
τὰ λόγια, ἓνα χοντρὸ καρύδι ἔπεσε
στὶ πόδια του καὶ πίσω ἀπ' αὐτὸ
ἄλλο κι' ὕστερα ἄλλο καὶ στὸ τέλος
τόσα πολλά, πού ὁ ἐλέφαντας δέ,

μπόρεσε νὰ τὰ φάῃ ὅλα κι' ἔμειναν
καὶ γιὰ τὴν ἄλλη μέρα.

«Τοῦ τὰ εἶχε πετάξει ἀπὸ ψηλά ὁ
σκίουρος, ροκανίζοντας τὸ κοτσάνι
τους μὲ τὰ μυτερά του δόντια.

«— Δὲν εἶναι παράξενο, εἶπε ὁ ἐ-
λέφας ὅταν χόρτασε, πῶς ἐσύ, ἓνα
τόσο μικροσκοπικὸ ζῷο, ἐθρῖφες, καὶ
μὲ τόσο ἄφθονη μάλισα τροφή, ἓνα
ζῷο τόσο μεγάλο σὰν καὶ μένα;

«— Αὐτὸ σημαίνει, ἀπάντησε ὁ σκί-
ουρος, πῶς συχνὰ κανεὶς ἔχει ἀνάγκη
κι' ἀπὸ τὸ μικρότερό του».

— Αὐτὸ τὸ ἤξερα, ἀπάντησε ὁ
Ντάρλι.

— Νὰ κι' ἄλλος ἓνας μῦθος πού
βγάζει τὸ ἴδιο συμπέρασμα, ἐπανε-
λαβε ὁ φακίρης.

«— Ἐνας τίγρης κοιμόταν κάποτε
κίτω ἀπὸ τὴν πυκνὴ φυλλωσιά μιᾶς
μπανανιάς. Ἐνας ποντικὸς τῶν ἀ-
γρῶν πού ἐπαιξε πᾶνω ἀπὸ τὸ κε-
φάλι του σ' ἓνα κλαρὶ τοῦ δένδρου,
γλύστρησε κι' ἔπεσε ἀπὸ ψηλά ἴσια
στὸ κεφάλι τοῦ θηρίου καὶ τὸ ξύ-
πνησε.

«Ἀγουροξυπνημένος ὁ τίγρης
μούγκρισε θυμωμένος καὶ ὁ κακομοί-
ρης ὁ ποντικὸς νόμισε πῶς ἦρθε ἡ
τελευταία του στιγμή.

«Μὰ ὁ τίγρης ἦταν καλοφαγωμέ-
νος καὶ χορτάτος καὶ τοῦ χάρισε τὴ
ζωή.

«Τὸ ἴδιο βράδυ, καθὼς γύριζε ὁ
τίγρης στὴ φωλιά του πιάστηκε σὲ
μιὰ παγίδα πού τοῦ εἶχαν στήσει.
Προσπάθησε νὰ ἐλευθερωθῇ, ἀλλὰ
μάταια καὶ τότε ἄρχισε νὰ οὐρλιάζῃ
καὶ νὰ μουγκρίζῃ σὲ τέτοιο σημεῖο,
πού ἀντηχοῦσαν ὅλοι οἱ ἀντίλαλοι
τοῦ δάσους.

«Ὁ καϊμένος ὁ ποντικὸς, ἀκού-
γοντας αὐτὲς τίς ἀγριοφωνίες, ἔ-
τρεξε κι' αὐτὸς καὶ ὅταν εἶδε τὸν
τίγρη πού τοῦ χάρισε τὴ ζωὴ ἔτσι
σκληρωμένον, ἄρχισε μὲ τὰ μυτερά
δοντάκια του νὰ ροκανίζῃ τὰ σχοι-
νιά τῆς παγίδας καὶ ἔτσι ἐλευθέρωσε
τὸν τίγρη».

— Τὸν μῦθο αὐτὸν τὸν ἤξερα ἀ-
πάντησε ὁ Ντάρλι. Τὸν εἶχα μάθει
γαλλικά, μόνο πού ἀντὶ γιὰ τίγρης
εἶναι λεοντάρι πού χαρίζει τὴ ζωὴ
στὸν ποντικὸ.

— Ἡ Ἰνδικὴ σοφία ἀπλῶσε τόσο
μακριὰ κλαριά, πού σκέπασαν ὅλο-
κληρὸ σχεδὸν τὸν κόσμον, εἶπε ὁ φα-
κίρης. Κι' οἱ Φράγγκοι ἀκόμη ἐδρεψαν
τὰ ωραιότερα λουλούδια ἀπὸ τὴν
ποίησή μας; μὰ ἡ γῆ τοῦ Βράχμα
τὰ ἐδλάστησε, ὁ ἥλιος της τοὺς ἔ-

ῶσε τὸ ἄρωμά τους καὶ αὐτοῦ ἀνθι-
σαν γιὰ πρώτη φορὰ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'
Πρὸς τὴν Ἑλλάδα

Καμμιά φορὰ ὁ Κοττεσουόπρυα,
πού ὅσο πιδ πολὺ ἀπομακρυνόταν ἀπ'
τὸ Ποντισέρι, τόσο πιδ πολὺ ἡσύ-
χαζε, δεχόταν νὰ πάῃ κοντὰ μ' ἄλ-
λους ὁδοιπόρους πού ἀκολουθοῦσαν
τὸν ἴδιο δρόμον. Ἴσως εἶχε ἀρχίσει
κι' αὐτὸς νὰντιλαγουλεῖται πῶς ἡ ψυ-
χαγωγία εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ ἓνα
παιδί στὴν ἡλικία τοῦ Ντάρλι καὶ
πῶς αὐτὸ θὰ ἦταν ὁ καλύτερος τρό-
πος γιὰ νὰ σκορπιστοῦν οἱ θλιβερεὲς
σκέψεις πού αὐλάκωναν τὸ
μέτωπό του κι' ἔσκαθαν τὰ
νεανικά του μάγουλα. Στα-
ματοῦσαν λοιπὸν ὅλοι μαζί
τὸ μεσημέρι γιὰ νὰναπαυ-
θοῦν κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα
δέντρα καὶ τὸ βράδυ καταυ-
λίζονταν στὰ ἴδια χάνια.

Οἱ Ἰνδοὶ ἔχουν πολὺ γό-
νημ φαντασία, γι' αὐτὸ οἱ
διάφοροι Ναβάβ, οἱ σαχιμ
κι' ἀκόμη καὶ οἱ πλούσιοι
ιδιώτες ἔχουν πάντοτε κον-
τὰ τους παραμυθίδες γιὰ νὰ
τοὺς διασκεδάξουν ὅπως οἱ
βασιλιάδες τῆς ὀμηρικῆς ἐ-
ποχῆς εἶχαν τοὺς ραψωδοῦς.

Ὁ Ντάρλι ἔκανε πολὺ
γούστο μιὰ μέρα ἀκούγοντας
τὴν ἱστορία τοῦ παρία πού
ἐγινε σαχιμ.

Οἱ παρία στὶς Ἰνδίες ἀ-
ποτελοῦν μιὰ τάξη περιφρο-
νημένη ἀπ' ὅλους κι' ἀπ'
τοὺς πιδ φτωχοὺς ἀκόμα.
Κάνουν τίς χειρότερες χον-
τροδουλιές, καὶ τίς πιδ ἀπο-
κρουστικὲς ἀγχαρεῖες. Τοὺς
εἶναι ἀπαγορευμένο νὰ κα-
τοικοῦν μέσα στὶς θεμετεῖες,
ὅποιος τοὺς ἀγγίζει θεωρεῖ
τὸν ἑαυτὸ του μολυσμένον
καὶ ἀν τολμήσῃ κανένας
ἀπ' αὐτοὺς νὰ μπῇ στὸ σπι-
τι ἐνὸς Βραχμάνου ἢ ἐνὸς Ἰνδοῦ πού
νάνηκε σὲ ἀνώτερη κοινωνικὴ τάξη,
θὰ φάῃ τέτοιο ξύλο πού θὰ γίνῃ
μαῦρος.

«— Ὁ Βράχμας, ἄρχισε νὰ λέῃ ὁ
παραμυθᾶς, χρησιμοποιεῖ πολλὲς φο-
ρές, γιὰ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς σκοπούς
του, τὰ πιδ ταπεινά του πλάσματα καὶ
πλουτίζει φτωχοὺς ἀνθρώπους πού
δὲν εἶχαν ψωμί νὰ φᾶνε.

«Τώρα καὶ πολλὰ χρόνια ὁ Ἰ-
βραήμ-Σάχ πού βασιλεῦσε στὸ Μπετ-
ζαποῦρ ἀρρώστησε ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια
τῶν ματιῶν πού τὸν ἔκανε νὰ ὑπο-
φέρει φρικτὰ. Ἡ κατάστασή του ὅσο
πήγαινε γινόταν καὶ χειρότερη κι'

ἔδλεπε πῶς ἦταν μεγάλος φόβος νὰ
χάσῃ ὁλότελα τὸ φῶς του.

«Οἱ μεγαλύτεροι γιατροὶ τῆς χῶ-
ρας ἦρθαν καὶ τὸν κοίταξαν, μὰ κα-
νεὶς δὲ μπόρεσε νὰ τοῦ κάνῃ τίποτε,
μ' ὅλο πού εἶχε τάξει πλούσια χμοι-
βή σὲ ὅποιον θὰ τὸν ἔκανε καλά.

«Στὸ τέλος κατέφυγε σ' ἓναν πε-
ρίφημο ἀστρολόγο κι' αὐτὸς τοῦ εἶπε:
«— Σουλτάνε μου, τότε μονάχα θὰ
γίνῃς καλά, ἀν δώσης τοὺς μισοὺς
ἀπὸ τοὺς θησαυρούς σου στὸν πρῶτο
ἀνθρώπο πού θ' ἀντικρύσῃς στὸ δρό-
μο αὐριο τὸ πρῶτ'.

«Τὸ ἄλλο πρῶτ' τὰ ξημερώματα,

«Ὁ πρῶτος ἀνθρώπος πού ἀντίκρυσε, ἦταν ἓνας φτωχὸς
παρίας πού σκούπιζε τὸ δρόμον» (Σελ. 379, στ. β').

ὁ Ἰμπραήμ, πού ὅλη τὴ νύχτα δὲν
εἶχε κλείσει μάτι ἀπὸ τὴν ἀνυπομο-
νησία, βγήκε κρυφὰ ἀπ' τὸ παλάτι
του καὶ ὁ πρῶτος ἀνθρώπος πού ἀν-
τίκρυσε μπροστά του ἦταν ἓνας φτω-
χὸς παρίας πού σκούπιζε τὸ δρόμον.

«Τὸν πρόσταξε νὰ τὸν ἀκολουθή-
σῃ, τὸν κατέθεσε στοὺς θησαυρούς
του, καὶ τὸν ὑποχρέωσε νὰ πάρῃ τοὺς
μισοὺς».

— Καὶ γιὰτρέυτηκε ἔτσι ὁ σουλ-
τάνος; ρώτησε μ' ἐνδιαφέρον ὁ μι-
κρὸς Κατρυά.

— Ἡ ἱστορία δὲν τὸ λέει, ἀλλὰ
δίχως ἄλλο θὰ γιὰτρέυτηκε. Ὁ Βράχ-
μας πάντοτε ἀκούει τίς προσευχὲς ἐ-

κείνων πού κάνουν ἐλεημοσύνη. Καὶ
πιδ γενναϊόδωρα ἀπὸ τὸν Ἰμπραήμ
ποιδς τὴν ἔκανε ποτέ;

Συχνὰ στὶς συντροφίές τους λάδαι-
ναν μένος καὶ τραγουδιστάδες πού
ταξίδευαν ἀπὸ τὴ μιὰ πολιτεία στὴν
ἄλλη γιὰ νὰ βροῦν δουλειὰ ἢ γύρι-
ζαν ἀπὸ καμμιά γιορτὴ ὅπου τοὺς
εἶχαν καλέσει γιὰ νὰ τραγουδήσουν.
Αὐτοὶ συνώδευαν πάντοτε τὰ τραγού-
δικ τους μὲ τὴν κιθάρα, τὴν Ἰνδικὴ
κιθάρα καὶ ἔφελαν παλιά θρησκευ-
τικὰ τραγούδια πού ἐξιστοροῦσαν τὴν
κοσμογονία ἢ τοὺς ἀθλοὺς τῶν θεῶν
καὶ τῶν ἡρώων, ἢ ἔλεγαν τραγουδι-
στὰ διάφορες γραφικὲς παρα-
δόσεις μὲ βασιλοπούλες καὶ
μὲ ἥρωες τοῦ παλίου καιροῦ.

Ὅσο ὁ Ντάρλι καὶ ὁ
φακίρης ἀφοῦ πέρασαν μιὰ
ὀρεινὴ περιοχὴ ἀνέβαιναν
τώρα ἀντίθετα πρὸς τὸ ρεῦ-
μα τοῦ ποταμοῦ Πούμα. Μὲ
μεγάλῃ ἐκπληξή του ὁ μι-
κρὸς ἔδλεπε πῶς ἐκεῖ πού
στὸ δρόμον τοὺς δὲν συναν-
τοῦσαν πρῶτα παρὰ μονα-
χικοὺς ὁδοιπόρους πού πῆ-
γαιναν ἀπ' τὸ ἓνα κοντινὸ
χωριὸ στὸ ἄλλο, ἢ караβά-
νια ἀπὸ ἐμπόρους πού μετε-
φεραν τὰ ἐμπορεύματά τους,
τώρα συναντοῦσαν σὲ κάθε
βήμα τους σχεδὸν ἓνα πλη-
θος ταξιδιωτῶν πού ἐμοιάζαν
νὰ προσέρχονται ἀπ' ὅλες τίς
κοινωνικὲς τάξεις: ἄλλοι τα-
ξίδευαν μὲ φορεῖα ἢ ἐπάνω
σὲ ἐλέφαντες, καθισμένοι σὲ
πλούσιες χαούντες, ἄλλοι
πάλι—κι' αὐτοὶ ἦταν οἱ πε-
ρισσότεροι—φτωχοντυμένοι,
πήγαιναν μὲ τὰ πόδια. Με-
ρικοὶ μάλιστα δὲν μπορού-
σαν καὶ νὰ περπατήσουν
ἀλλὰ σέρνονταν ἢ προχω-
ροῦσαν κούτσα-κούτσα στη-
ριγμένοι ἐπάνω σὲ δεκανί-
κια. Ἄλλοι τυφλοὶ ἢ σακά-

τηδες περπατοῦσαν ὀδηγημένοι ἀπὸ
μικρὰ παιδιὰ. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ὁ
Ντάρλι εἶδε κι' ἓνα πλήθος φακίρη-
δες, πού τοὺς καταλάβαινε κανεὶς
ἀπὸ τὴ φρικτὴ ἀδυναμία τους, ἀπὸ
τὰ ἐλάχιστα κουρέλια πού φοροῦσαν
καθὼς κι' ἀπὸ τοὺς περιεργούς τρό-
πους τους καὶ τίς ἐξωφρενικὲς τους
στάσεις κι' ἀπ' τὴν ἐξαψὴ πού φαι-
νόταν στὰ μάτια τους καὶ στὶς ὀμι-
λίες τους. Ἄλλοι ἐδειχναν μὲ καμά-
ρι φρικαλέες καὶ ἀπαίσιες πληγές,
ἀλλουνοῦ τοῦ ἔλειπε τὸ ἓνα χέρι, ἄλ-
λου τὸ πρόσωπο εἶχε μιὰ φρικτὴ πλη-
γὴ στὴ θέση τῆς μύτης. Ὁ Ντάρλι
δὲν μπορούσε νὰντικρύξῃ τίς ἀπο-

κρουστικές αυτές μορφές χωρίς νάνα-τριχιάζει και νάηδιάζει βαθύτατα.

Ο Κοττεσούπρυα τώρα τελευταία είχε γίνει πάλι άμιλητος και φαινόταν σά νά τόν κυρίευε κάποια μυστική άνησυχία. Συχνά ο Ντάρλι τόν άκουγε νά μουρμουρίζει ανάμεσα στά δόντια του μπερδεμένα λόγια: «... ναι, τώ ξέρω... οί Φράγκοι... τώ λένε... μά πρέπει, πρέπει... γιά νά μού συχωρεθούν οί άμαρτίες μου!...»

Άπ' όλες αυτές τίς λέξεις μόνο μιá κινούσε τήν προσοχή του Ντάρλι: «οί Φράγκοι», δηλαδή οί Γάλλοι. Τόσο μακριά λοιπόν είχαν φτάσει; Βρίσκονταν έδω κοντά;...

(Άκολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΙΣΟΥΑΝ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΟΙ ΦΩΤΙΕΣ ΤΟΥ ΑΗ-ΓΙΑΝΝΗ

Άγαπητοί μου,

ΚΥΡΙΑΚΗ δειλινό, πήρα τώ τράμ γιά νά πάω στής κόρης μου τής παντρεμένης πού κάθεται στά Πατήσια, συνοικία Κυπριάδη. Ο καιρός ήταν πρὸς τή βροχή. Μαύρα σύννεφα τριγύριζαν στόν οὐρανό κι' από ένα σημεῖο, όπου ήταν πού πυκνά και πιό μαύρα, έλαμπαν μεγάλες αστραπές. Δέν είχα θυμηθεῖ—οὔτε θά μού έρχόταν στό νοῦ μ' αὐτό τόν καιρό—πὸς ήταν παραμονή του 'Αη-Γιαννη (τὸ Γενέθλιο του Προδρόμου)· αλλά μιá κυρία στό τράμ, πού ήταν, φαίνεται, παλαιονηρολογίτισσα, τὸ θυμίσε μιá στιγμή σ' όλους μας φωνάζοντας με κάποια αγανάκτηση:

—Ορίστε, ορίστε καιρός!... Φυσάει, αστράφτει, θά βρέξει. Κι' όμως αύριο ξημερώνει τ' 'Αη-Γιαννιού! Πού κατανήσαμε! Στήν πατρίδα μου σάν αύριο γινόταν μεγάλο πανηγύρι. Τὸ θυμάμαι από μικρή. Τί ζέστη! Έσκαζε ο τζιτζικας. Και τώρα στα γεράματα μού έμελλε νά γιορτάζω του 'Αη-Γιαννιού... χειμωνιάτικα! Κύριε ήμῶν 'Ιησοῦ Χριστέ! Δέστε σύννεφα και κακό!

—Μά, κυρία μου, τής είπε ο διπλανός της χαμογελώντας· τί έχει νά κάνη ο καιρός με τή γιορτή; Με ζέστη ή με κρύο, με βροχή ή με ήλιο, δέν είναι ή ήμερα ή ίδια; Είκοσι-τέσσερις 'Ιουνίου πάντα!

—Με συγχωρεῖτε, έκαμε ή κυρία· κάθε γιορτή τήν έχουμε συνηθίσει με τόν καιρό της, με τήν ατμοσφαιρική της κατάσταση, με τήν εποχή της. Τά Χριστούγεννα χειμῶνας, με χιόνια· τὸ Πάσχα αρχή της άνοιξης, με πασχαλιές· τής Πα-

ναγίας ντάλα-καλοκαίρι, με τή σταφίδα στάλῶνια, και καθεξης. 'Αλλ' από τόν καιρό πού άλλαξαμε ήμερολόγιο και κάθε γιορτή μας πέφτει μισὸ σχεδὸν μήνα νωρίτερα άπ' ο,τι τή γιορτάζαμε μεῖς οί μεγάλοι, οί ήλικιωμένοι—δὲ λέγω γιά τὰ παιδιά, αὐτά τώρα συνηθίζουν αλλοιῶτικα—συμβαίνει νά γιορτάζουμε Χριστούγεννα με ζέστη—άρχες του Δεκέμβρη, βλέπετε, κατὰ τὸ παλαιό, καλὸ καιρό! άκόμα—τὸ Πάσχα τήν Πρωτομαγιά—πού άκούστηκε;—και του 'Αη-Γιαννιού με βροχή! Μή χειρότερα!

Ο διπλανός κύριος, άν και ήλικιωμένος κι' αὐτός, δέν συκινήθηκε: —Μπορεῖ νάχετε δικιο, κυρία μου, γιά σάς· τί είπατε όμως; «τά παιδιά τώρα συνηθίζουν αλλοιῶτικα». 'Εμεῖς περνάμε. Σὲ λίγα χρόνια δέν θά ζή κανένας μας. 'Αφήστε λοιπόν τὰ παιδιά, πού θά μάς διαδεχθούν, νά συνηθίζουν τὸ σωστό.

—Ποῦ σωστό; ποῖό; φώναξε με θυμὸ ή κυρία.

—Τὸ σωστό 'Ημερολόγιο. Τὸ άστρονομικὸς ὀρθό, τὸ πολιτισμένο, τὸ παγκόσμιο...

—Κολοκύθια! τὸν έκοψε άμετάπειστη ή κυρία. Δέν άκούω τίποτ' άπ' αὐτά! 'Εγὼ βλέπω... τόν οὐρανό. Και κοπιάστε, κάτω από τέτοιο οὐρανό, νάνάψετε φωτιές! Νά, νά, βρέχει!

Πραγματικῶς, είχε άρχίσει νά φιχαλίζει. Οί βροχοστάλες χτυποῦσαν τὰ τζάμια του τράμ, κολλοῦσαν άπάν τους, ή έμπαιναν μέσα από τάνοιχτά και μάς έδρεχαν. 'Αρχισαν δλοι τὰ γέλια. Η συζήτηση τῶν «ήλικιωμένων» σταμάτησε. Κι' εγὼ θυμῶμαι τώρα τίς φωτιές του 'Αη-Γιαννη... 'Ηταν μιá από τίς χαρές τής παιδικής μου ήλικίας. Με τί άνυπομονησία περιμένα νάρθη ή χρονιάτικη εκείνη βραδυά—κι' αλήθεια ήταν πάντα στεγνή και ζεστή—γιά νά κατεδάσουμε από τὰ κεραμίδια τῶν χαμόσπιτων τὰ μάτια τὰ ρεῦθια, πού δλα τὰ παιδιά τής γειτονιάς τὰ πετούσαμε κει-πάνω νά ξεραθοῦν—άφου τὰ τρώγαμε, έννοεῖται, φρέσκα—νά τὰ σωριάσουμε στό τρίστρατο, νά τανάψουμε και, όταν θέρεινε ή «φουγγαριά»—έτσι λέγαμε τή φωτιά—νάρχίσουμε νά τήν πηδάμε. Τί άλλαλαγμούς, τί γέλιο, τί ξεφωνητό! Δέν έλειπαν οὔτε τὰ μικροδυστυχήματα—πεσιόματα, καψίματα—μά και μ' αὐτά άκόμη γελοῦσαμε...

Ός νά φτάσω άπ' τή στάση στό σπιτι, ή ψιχάλα είχε σταματήσει. Και τὰ έγγονάκια μου—ή Νενέκα, ο Εὐδγένης, ο Παυλάκης—πετάχτηκαν

στόν έρρημο δρόμο νά με προῦπαντήσουν.

—Θ' ανάψουμε φωτιά; τὰ ρώτησα.

—Τί φωτιά; άπόμειναν· κρυώνετε, παππού;

—'Οχι, καλέ! άπόψε είναι παραμονή του 'Αη-Γιαννη· ανάδουν και πηδοῦν φωτιές!

—'Εβαλαν τίς φωνές:

—'Α! ά! ά! ναι!... Τὸ ξεχάσαμε!... Τὸ 'Αη-Γιαννη!... Θ' ανάψουμε!... Θ' ανάψουμε!...

Δέν έδλεπαν τήν ὥρα νά βραδυάση καλὰ γιά νά κάμουν τὸ παιδρὸ έθιμο. Κι' άφου φάγαμε, μάζεψαν δ-σες παλιές έφημερίδες, δσα παλιόχαρτα, τετράδια, άσχηστα σχολικά βιβλία ὑπήρχαν στό σπιτι, και μιá μεγάλη φωτιά ανάφτηκε στό δρόμο, έξω άπ' τήν καγγελοπορτα. Θυσία· στηκε μάλιστα κι' ένας γεωγραφικός χάρτης—δέν ὑπήρχαν, βλέπετε, μάτσα ρεῦθια—πού μπορεῖ νά χρειαζόταν άκόμα... Και βλέποντας τὰ έγγονάκια μου νά πηδοῦν με φωνές και με γέλια τή φωτιά. Ξανάζησησά λίγες στιγμές στα παιδικά μου χρόνια...

Τήν ίδια ὥρα, και στή γειτονιά έ-κείνη, και σ' όλες τίς γειτονιές, γίνονταν τὰ ίδια. 'Από κοντά, από μακριά, βλέπαμε καπνούς και φλόγες κι' άκούγαμε άλλαλαγμούς παιδιῶν. Τὸ έθιμο είναι από τὰ πιό γενικά, έ-χι μόνο στήν 'Ελλάδα, αλλά και λί-γο παντοῦ. Και καθὼς μού είπε κάποιος, έπικράτησε άπ' τήν εξής αίτία. Σὲ μιá πόλη είχε πέσει θανατικό, δηλαδή μιá μεγάλη έπιδημία.

'Ενας γιατρός είπε ν' ανάψουν φωτιές, γιά νά καθαριστῇ ο άέρας—δ-πως, άν θυμάστε, κι' ο 'Ιπποκράτης συμβούλευσε μιá φορά τούς 'Αθηναίους, σὲ δμοια περίπτωση, νά κάμουν. 'Ετυχε παραμονή του 'Αη-Γιαννιού όταν ανάφτηκαν σ' ὅλη τήν πόλη οί σωτήριες εκείνες φωτιές. Γι' άνάμνηση, άναβαν από τότε κάθε χρόνο. Και σιγά-σιγά, τὸ έθιμο—χαρούμενο κι' άνέξοδο—διαδόθηκε κι' έπικράτησε. 'Ετσι λένε. Τώρα δέν ξέρω άν αὐτή πραγματικῶς είναι ή άρχή του έθίμου, ή άν οί φωτιές τ' 'Αη-Γιαννη είναι κανένα λείψανο τής πανάρχαιης πυρολατρείας, πού τήν έχουν άκόμα μερικοί άγριοι λαοί.

Σας άσπάζομαι
ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΔΕΙΛΙΝΟ

'Ενα μουντό, συννεφιασμένο δειλι, 'Αφίω τήν ψυχή μου νά πετά, Μιά προσευχή λέν τὰ χλωμά μου χείλη, Μά πλημμυρά τὸ είναι μου χαρά.

Λουλούδια ὠραία και μυρωμένα
Λένε κι' αὐτά μιá προσευχή,
Κι' άπ' τὸ μουντό τὸ δειλί άσημωμένα,
Μιλοῦν βαθιά μέσα στήν ψυχή.

Κι' άνάβουν άργυρόχρωμα καντήλια,
Τάστρα, και πέφτ' ή νύχτα άργά-άργά
Σβύνει κι' ή προσευχή· βουβά τὰ χείλη
Στῆς φύσης μπρὸς τήν άπειρή ὁμορφιά.
Χρυσόνειρο [B]

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ...

Παλιό σχολειό! Στήν άκοή, στήν αντίληψή μας, δέν φτάνει, παρὰ σάν δυὸ λόγια. Παλιό σχολειό. Μά στήν ψυχή; 'Ω! στό θυμισμό του μόνο, σκιρτά από άγαλλίαση, άναταράζεται από άναμνήσεις, θέλει νά φύγη μακριά, μακριά, νά ξαναζήση τὰ περασμένα, τ' άέξεστα.

'Ηταν παλιό. Τόσο παλιό, πού τὰ δέκα χρόνια πού πέρασαν από τότε, νά μὴν προσθέσουν τίποτε στή γέρινή πλάτη του. Νά, έτσι σάν μιá στιγμή μονάχα, σάν άγέρας, διαβήκαν κι' αὐτά κοντά στα τόσα άλλα.

Θαρρῶ πὸς τὸ βλέπω. 'Εκει, ψηλά στήν κορυφή τὸ λόφου, νάχη άπλωμένα στα πόδια του, χαμένα μέσα στα πεῦκα—κοπάδι από άρνάκια πού βόσκουν ξεμοναχιασμένα σὲ πλαγιές ὁλοπράσινες—τὰ γκρίζα του χωριοῦ σπιτάκια.

'Ηταν τυλιγμένο στήν πρασινάδα. Τὰ πεῦκα, τὰ τσάμια τί τρέλλες, τί κυνηγητό, τί ταμπήματα με τὰ βελονένια φύλλα τους—τὸ ζῶνανε. 'Ο σισός, τάπνιγε. Κι' ή μαντιούλα του, ένα τοιχάκι ὁλοπράσινο από τὸ πολυτρίχι—τί κακό και φασαρία γινόταν, όταν καμμιά άκακη σάυρα ὕψη από τή δροσιά τήν πρῶνιή,καταπορόσιν, ὁλοστίλ-πνι, πρόβαλλε νά λιαστῇ!—τὸ περιτριγυρίζει στοργικά, ζηλότυπα σάν κλωσά τὰ κλωσσοπούλια της.

Στήν καπνοδόχο του, γιατί είχε τέτοια και χωρίς νάχη τήν άνάγκη της—φώλιασαν πελαργοί. Τήν άνοιξη, τούς βλέπαμε νά στέκονται ὠρες, κι' ὠρες, άκίνητοι, στό ένα πόδι στηριγμένοι με τὸ ὁλόμακρο ράμφος τους χωμένο στά κάτασπρα, άκηλίδωτα, πουπουλένια στήθια τους, σοβαροί, άμίλητοι... άκατάδεχτοι... νά μάς κοιτάζουν, σάν νά φιλοσοφοῦσαν.

'Ολημερίς, άκουγες τὰ μικρά τους, νά τσιρίζουνε άκατάπαυστα, νά μαλώνουν, ποῖο θά πρωτοπάρη τὸ νερό-φειδο, ή τὸ βατραχάκι, πού ή πελαργομάνα έφερνε.

Στά λούκια του τὰ χιλιστρυπημένα—άλλη δουλειά δέν έκανε ο μπάρμπα-Στάμος ο φανατζής, από νά τὰ κολάη κάθε τόσο—ήταν σειρές οί χελιδονοφωλιές, καλλιτεχνικές, συμμετρικές (τὰ μεγάλα παιδιά, λέγανε—«σάν νά τήν έφτιασε τὸ χέρι κανενός άρχιτέκτονα»—μά εγὼ δέν κατόρθωνα νά καταλάβω τί θέλανε νά ποῦν μ' αὐτό) σταχ-

τόχρωμες, σάν καλαθάκια από γκριζοπὸ πηλό.

Πόσο τ' άγαποῦσα, πόσο τὰ λάτρευα, τὰ μικρά εκείνα κεφαλάκια με τὸ πικεδένιο στηθάκι, τίς μαρούλες ὁλοζωή και γεμάτες περιέργεια γυαλιστερές χαντροῦλες!

Αὐὸ ήταν τὰ κύρια δωμάτια του, οί «τάξεις». Τὸ ὑπόλοιπο, ήταν ένα γραφειάκι του «κυριοῦ»—ὑπόνοια μόνο—κι' ή... σοφίτα, ή γεμάτη θρανία γερασμένα, χιλιοσπασμένα, άπόμαχα πιά, ποῖος ξέρει ὕστερα από πόσων χρονῶν ζωή. 'Η τάξη μας—πρώτη, δευτέρα και τρίτη, ὅλοι εκεί είμαστε—γέμιζε από μερικές σειρές θρανία—πάγκους, σαραβαλιασμένα, πανάθλια, από ένα μεγάλο τραπέζι—ή «έδρα»! Δέν θυμάμαι νάχε άκουστῇ τέτοια λέξη—με μιá βίτσα ὁλοστρόγγυλη, καλοεσυσμένη, γιά τὸ μέγεθος τής παλάτης!

Στόν τοίχο, είχαμε ένα χάρτη—γιά τούς «μεγάλους» κι' αὐτός—μυριαμένο, κατασκονισμένο, με κάτι μεγάλα γράμματα πού γράφανε «Χάρτης τής Μεγάλης 'Ελλάδος»...

Κι' ὅλ' αὐτά, πλασιασμένα από ένα ὁλογάλανο οὐρανό, μ' έναν ὁλόλαμπρο ήλιο, και ποτισμένα, με τὸ μῦρο του θυμαιοῦ και του πεύκου.

Πρὶν ένα χρόνο, περνώντας από κει-να τὰ μέρη—θὲς σπρωγμένος από περιέργεια, θὲς από νοσταλγία—πήγα νά τὸ ιδῶ.

Τὸ χτίριο, ὅπως σās είπα, έμεινε ἴδιο κι' άπαράλλαχτο.

—Μά τὸ «σχολειό»!

—Τὰ παιδιά, δέν μποροῦσαν νά σπουδάζουν σ' αὐτῇ τῇ φολίτσα. Τὸ σηκῶσαν από δῶ τὸ σχολειό. Τὸ πήγαν εκεί κάτω.

Αὐτά τὰ λίγα λόγια μοῦπε ένας χωριάτης άπαντώντας στήν άπορία μου, και δείχνοντάς μου ένα πελώριο μὸ-δέρο χτίριο.

'Εσφίχτηκε με μιās ή καρδιά μου. Καϊμένο σχολειό!

Στέκεις βουβό, παραπονεμένο, έγκαταλειμμένο άπ' ὅλους.

Τὰ παράθυρά σου, χάσκουν άνοιχτά, με τὰ παντζούρια—φερέα άνοιγμένα γιά νά πετάξουν—διάπλάτα.

Τὰ γέλια τὰ κρουτάλινα, πού πλημμύριζαν τὸ είναι σου, τὸ γέρικο είναι σου, χάθηκαν, σβύστηκαν από τὰ χείλη εκείνων πού τὰ είχαν, τούς τ' άρπαξε μοῖρα βάσκανη.

Οί τοῖχοι, δέν άντηχοῦν από τρελλό ξεφωνητό, ξεσπάσματα, έκρηξες χαράς. Σὲ βλέπω νά στέκης άκόμη ὀρθό, μά σὲ νοιώθω μαρμαζωμένο, σκεβρωμένο, έτοιμο νά σβύσης άφου σούλειψε τὸ βάλαμο πού λες και σούδινε τὸ παιδικὸ γέλιο τής άφροντισιάς, τής ζωῆς τάθνατο νερό!

Καϊμένο, γέρικο, παλιό σχολειό!

'Ικαντὲρ [A]

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Δέν κλαίω γιά τὰ σύννεφα πού πλάκωσαν τόν καθάριο άνοιξιότικο οὐρανό, οὔτε γιά τήν βροχούλα πού μοιάζει σάν ένα ξεσπάσμα οὐράνιου παραπόνου, γιατί σὲ λίγο πάλι ο ήλιος θά

λάμψη σκορπίζοντας παντοῦ χαμόγελα κι' έλπίδες.

Δέν κλαίω γιά τ' άηδόνι πού κυνηγημένο άπ' τήν κρύα πνοή του άνέμου, έπαψε νά τονίξη τὸ μελωδικό του τραγούδι ανάμεσα άπ' τίς φυλλοσιές· γι' αὐτό ή άνοιξη πάλι θὲ νάρθη, γι' αὐτό τὰ πράσινα κλαριά πάλι άνθισμένα θά είναι έτοιμα μετὰ λίγους μήνες νά τὸ δεχτοῦν.

Δέν κλαίω τὸ λουλούδι πού άργοπεθαίνει ένα δειλί άφίνοντας τή μικρή ψυχή του νά πετάξη μακριά στους αἰθέρες· τὸ χρόνον πάλι θά ξανανθίση γεμάτο ὁμορφιά και φρεσκάδα...

Δέν κλαίω γιά τὸ σκοτάδι τής νύχτας πού έρχεται, ή ροδόχρομη αύγή γρήγορα θ' άνατείλῃ, γεμάτη ὑποσχέσεις γιά τήν ήμερα πού σέρνει πίσω της...

Δέν κλαίω γιά τὰ φύλλα πού κίτρι-νισμένα πέφτουν στή γῆ, οὔτε γιά τίς χειμωνιάτικες άγριες μέρες και τὰ παγωμένα βράδια.

... 'Οχι δέν κλαίω γιά τίποτε άπ' αὐτά, γιατί ή άνοιξη θάρθῃ κι' ὅλα θά ξανανθίσουν, γιατί ή φύση δέν πεθαίνει κι' ὅλα μιá μέρα θά ξαναζήσουν.

Κλαίω μονάχα γιά ὄνειρα άνεκπλήρωτα, γιά ὄνειρα πού γεννήθηκαν σάν μιá άνοιξιότικη αύγούλα και πού έσβυσαν σάν ένα μελαγχολικό φθινοπωριάτικο δειλί... κλαίω γιά τ' άγύριστα χρόνια τής νιότης πού φεύγουν γοργά... κλαίω άθελά μου γιά στιγμές εὐτυχισμένες του παρελθόντος πού δέν ξαναγυρίζουν πιά...

(Μίμησις)

Σφιγξ [B]

ΚΙ' ΟΙ ΔΥΟ ΡΩΣΣΟΙ ΕΙΜΑΣΤΑΝ!

Πότε νομίζετε πὸς άκουσα τήν πιό δύσκολη ερώτηση στή ζωή μου; Βγή άκουσα στήν εκκλησιά. Ναι. Στῇ Βαγγελίστρα, τήν πιό ὁμορφῇ άλεξανδρινή εκκλησιά, πού τή λέμε έδῶ «καθεδρική», και θά σās διηγηθῶ τὸ περιστατικό.

Μοῦ συνέβηκε φέτος, τήν Κυριακή τής 'Ορθοδοξίας. Καθὼς ξέρετε εκείνη τή μέρα γιορτάζεται ή άναστήλωση τῶν εικόνων. Και γίνεται μιá λιτανεία στό τέλος τής λειτουργίας. 'Ακόμα θυμῶμαι τή φωνή τὸν δεσπότη πού έκφωνοῦσε τήν ὁμολογία:

«Οί άπόστολοι ὡς έδίδαξαν, οί πατέρες ὡς έθέσπισαν, ήμεις ὡς παραλάβωμεν... Αὐτῇ ή πίστις τῶν ὀρθοδόξων». Τήν ὥρα λοιπόν πού τὸ εκκλησίασμα, μ' ένα στόμα, είπε «ἀμήν» άκουσα δίπλα μου έναν μεσόκοπο κύριο, ψηλό, με ξανθά μαλλιά νά με ρωτά:

—Τί λέει ο δεσπότης;

Γι' άπάντησιν άνοίξα χωρίς νά θέλω τὸ στόμα μου. 'Η ερώτηση ήταν άπλουστατή βέβαια, αλλά έλατε σεις κι' άπαντήστε στή θέση μου. Γιά νά γλυτώσω σκέφτηκα νά καταφύγω σ' ένα έγκλημα, έβαλα σ' ένέργεια δσα ρώσικα ξέρω κι' άπάντησα:

—Δὲ ξέρω γραικά, μπατιούσκα, (=πατερούλη, μπαρμπά) εγὼ είμαι ρώσος, γλάντωρῶς, (=άσπρος ρώσος).

Τότε είδα τόν άγνωστό ν' άνοίγῃ εκκλησια τὰ μάτια:

—'Α! Κι' εγὼ ρώσος είμαι!

Τί κεραμίδια γιά μένα, έ;

Εὐτυχῶς πού βρισκόμασταν σ' εκκλησία κι' ή συνδιάλεξη δὲ μποροῦσε νά εξακολουθήσῃ. Πολλοί γύριζαν και μάς έβλεπαν σκανδαλισμένοι. 'Ο άγνωστος

τὸ ἀντιλήφθηκε καὶ σώπασε. "Ἐτσι δὲ μοῦ ζήτησε πληροφορίες γιὰ τὴ ρωσική καταγωγή μου. Γιατί σὺν εἶδε πὼς ἦμουν ῥωσὸς φάνηκε νὰ ἐχῃ ὄρεξη καὶ γιὰ ἄλλες «ἀπλές» ἐρωτήσεις πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα.

Θέ μου! Τί ἀδιακρισία!

Τάσος Δούσης [Β]

ΠΩΣ ΠΕΡNAME TO ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Καλοκαίρι! Τρεῖς μῆνες καθισό.

Πόσο τὸ ἐπιθυμοῦμε ἀλλὰ καὶ πόσο τὸ χορταίνουμε, τὸ βαριόμαστε στὸ τέλος!

Τὶς πρώτες μέρες τοῦ φεύγοντας ἀπ' τὰ θρανία, ἀπ' τὴ μονότονη ζωὴ τοῦ σχολείου, τρέχουμε στὴν ἐξοχή, πεζοῦμε, γελοῦμε, σὰ νὰ θέλουμε νὰ ξελαφρώσουμε τὸ γεμάτο... γνώσεις κεφάλι μας, μαζὶ μὲ τὰ πουλάκια ποὺ τραγουδοῦν ἀμέριμνα στὰ δέντρα ποὺ ἀνάμεσα ἀπ' τὰ πυκνὰ φύλλα τους ἔχουν χτισμένες τὶς μικρὲς φωλιτσές τους. Μαζὶ μὲ τὰ τσιτζίκια ποὺ καθισμένα στὸν κορμὸ τῆς ἀπιδίας τραγουδοῦν κουνώντας ρυθμικά τὸ μικρὸ κορμὰκι τους, ρουφώντας μὲ τὸ μακρὺ ρύγχος τους τὸ γλυκὸ χυμὸ τῆς ἀπηδιάς.

Κάτω ἀπ' τὰ πυκνὰ δέντρα ποὺ εἶναι ὠραία στολισμένα ἀπ' τοὺς ὠριμούς πλέον καρπούς τους.

Κάτω ἀπ' τὸν ἴσκιό τοῦ γέρο-πλάτανου, ποὺ σὲ δροσιζει μὲ τὸ ἀπαλὸ ἀεράκι καὶ μὲ τὴν κρύα βροχὴ ποὺ βρέσκειται χάμω στὰ πόδια του. Μαζὶ μὲ τ' ἀρνάκια ποὺ τρώγουν ἀμέριμνα τὸ χορτάρι τοῦ λιβαδιοῦ κουνώντας ρυθμικά ἐπάνω-κάτω τὰ μικρὰ σαγόνια τους.

Ἀλλὰ στὸ τέλος γίνεται κι' αὐτὸ μόνονο, τὸ χορταίνουμε, τὸ βαριόμαστε. Θέλουμε πάλι τὸ σχολεῖο, τὰ θρανία.

Ἀνδριτοανόπουλο [Γ]

ΤΟ ΣΠΙΤΙ

Τὸ σπίτι! Στὴ λέξη αὐτὴ καὶ ποιὸς δὲν ἀναζωογονεῖται ἀπὸ τὴ δουλειὰ καὶ τοὺς κόπους τῆς ζωῆς. Πόσοι ποιητὲς δὲν ἐξύμνησαν τὸ σπίτι; Ὅλοι σχεδόν. Σὲ ὅλους τὸ σπίτι εἶναι ἀγαπητό, ὅλοι ξεκουράζονται ἀπ' τὴ δουλειὰ τῆς ἡμέρας, ξεχνοῦν τὰ βάσανά τους, ὅταν διαβοῦν τὴν ἐξώθυρά του, ἀνάμεσα στὰ παιδιὰ τους καὶ στὴ γυναῖκα τους.

Κι' ἐγὼ ἀκόμη ποὺ εἶμαι μαθήτρια καὶ δὲν ἔχω ἔγνοιες στὸ κεφάλι μου, πόσο ξεκουράζομαι ὅταν μπῶ στὸ σπίτι μου. Ὅλα τὰ ξεχνῶ, τὸν καθηγητή, τὰ μαθήματα, τὶς τιμωρίες καὶ παρὰ τὴν τὰ διάφορα μέρη τοῦ σπιτιοῦ μου.

Χίλιες-δύο ἀναμνήσεις μοῦ φέρουν, Νὰ τὸ χῶλ καὶ στὴν ἀκρὴ τὸ ντιβάνι ποὺ κάθε μέρα τρώει τὴ σάκκα μου μὲ ὀρμητὰ μαξιλάρια του τὴ στιγμή ποὺ γυρίζω ἀπ' τὸ σχολεῖο. Ἀριστερὰ τὸ γραφεῖο μου ποὺ κάθουμαι καὶ διαβάζω. Ὡ! τὸ καίμενο τὸ τραπέζι ἂν εἶχε αὐτὰ γιὰ ν' ἀκούη, γλῶσσα γιὰ νὰ μιλῇ κι' ἂν ἤξερε ὀρθογραφία, συντακτικὸ, γραμματικὴ κι' ἀρχαῖα, τί θὰ μοῦ ἔλεγε;

Καὶ πηγαίνω ἀκόμα στὸ δωμάτιό μου. Νὰ τὸ κρεβάτι ποὺ τόσες φορές τὸ βράδυ ὅταν πέφτω νὰ κοιμηθῶ θὰ βλέπη καμμιὰ φυσικὴ ἢ γραμματικὴ ποὺ τόσες φορές διαβάζω στὸ κρεβάτι.

Καὶ πόσα ἄλλα μοῦ θυμίζει τὸ σπίτι. Τὸ λουτρό ποὺ γεμίζει νερὰ στὸ βιασικὸ πλύσιμό μου τὸ πρωὶ καὶ τὰ γκρινιάσματα τῆς ὑπνέρετας ποὺ ἀναγκάζεται νὰ τὸ σφουγγαρίξῃ δύο-τρὶς φορές τὴν ἡμέρα.

Αὐτὸ εἶναι τὸ σπίτι μου ποὺ τόσο τὸ ἀγαπῶ.

Ἀρσενειὰς Νο 11 [Γ']

ΘΡΑΝΙΑ

"Ἀνοῖξα τὴν πόρτα καὶ μῆκα μέσα στὴν ἄδεια τάξη νὰ τὴ δῶ γιὰ τελευταία φορὰ, νὰ τῆς πῶ ἀντίο.

Ἐννιά μῆνες τώρα ἦταν σωστὴ φωλίτσα γιὰ μᾶς. Μόλις ἔμπαινες σὲ ὑποδέχονταν τὰ τιτίβισμά μας καὶ κάθε μέρα οἱ καλοὶ καθηγητὲς μας φρόντιζαν σὰν καλὲς στοργικὲς μητέρες νὰ μᾶς δώσουν ἀφθονὴ καὶ ἐκλεκτὴ τροφή.

Τώρα ὁμως δὲν ἦταν κανεὶς μέσα. Τίποτα δὲ θυμίζει τὸ θόρυβό, τὴ φασαρία ποὺ ἦταν τόσο χαρακτηριστικὴ στὴν Δ' Γυμνασίῳ.

Συλλογίστηκα, ὅχι χωρὶς νὰ γελάσω, πόσο θὰ εὐχαριστιόταν ἡ κυρία Ἐλένη ἢ ἐπιμελήτρια, ποὺ τὴν εἶχαν τρελάνει μὲ τὶς ἀταξίες τους «τὰ θρανία», ὅπως μᾶς ἔλεγε, ἂν ἔμπαινε ἐκεῖνη τὴ στιγμή στὴν τάξη.

Κι' ὁμως τίποτα δὲν εἶχε ἀλλάξει. Τὰ θρανία, οἱ χάρτες στοὺς τοίχους, ὅπως τάξερα, Ὡς κι' ἡ καρδιά τοῦ καθηγητῆ βρισκόταν μπροστὰ στὴν ἑδρα περιμένοντας ἄδικα τὰ γνωστά της πρόσφατα νὰ καθίσουν ἐπάνω της.

Τὶ ἄχαρα ποὺ ἦταν τὰ θρανία ἄδεια! Τοποθέτησα μὲ τὸ νοῦ μου τὶς συμμαθητρίδες μου στὶς θέσεις τους ὅπως ἦταν τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος. Ἄλλες σοβαρὲς σκύβουν πάνω στὰ βιβλία τους, ἄλλες στὰ τελευταῖα θρανία γελοῦν—ὦ, αὐτὸ τὸ αὐθόρμητο, ξένοιαστο γέλιο τοῦ σχολείου— ἄλλες σκυμμένες πίσω ἀπ' τὴν προηγούμενη συμμαθητριά τους, προσέχοντας μήπως τὶς δεῖ ὁ καθηγητὴς, διαβάζουν τὸ ἐπόμενο μάθημα.

"Ἐνας δολόκληρος κόσμος πέρασε ἀπ' αὐτὰ τὰ θρανία. Καὶ πόσες ἀκόμα κάθισαν ἐκεῖ πρὶν ἀπὸ μᾶς, πόσες θὰ καθίσουν ἀκόμα.

Τὶ θὰ μπορούσαν νὰ ποῦν τὰ ξύλα ἂν εἶχαν μιλιὰ! Ὁλέγαν γιὰ τὶς τρέλ-

λες τῶν πιδ ζωνηρῶν, γιὰ τὰ δροσερὰ γέλια ποὺ ἀντηχοῦσαν μὲ τὴν παραμικρὴ αἰτία γιὰ τὰ δάκρυα ποὺ ἔτρεχαν γιὰ φύλλου πῆδημα, καὶ ποὺ στέγνωσαν ἀκόμα γρηγορότερα, γιὰ τὶς φιλίες ποὺ πλέχτηκαν πάνω σ' αὐτὰ τὰ ξύλα, γιὰ τὶς σκέψεις, τὶς ἐλπίδες, τὰ ὄνειρα. τὴν ψυχὴ μὲ μιὰ λέξη, τόσων ὑπάρξεων.

Μὰ τί πειράζει πὼς δὲν ἔχουν μιλιὰ νὰ τὰ ποῦν, νὰ τὰ φωνάξουν; Σὲ κάνουν νὰ τὰ σκέπτεσαι ποὺ εἶναι τὸ ἴδιο. Σανίδες καρφωμένες, ἄψυχα ξύλα κι' ὁμως πόσο σὲ συγκινοῦν ἰδίως ὅταν κάθισες πάνω σ' αὐτὰ καὶ δὲν πρόκειται νὰ τ' ἀποχωριστῇς καὶ τόσο γρήγορα...

Ἀγκάθι [Β]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μιὰ ἡμέρα ὁ Νίκος μπαίνει Βιασικὸς μέσ' σ' ἓνα ἀμύξι, Καὶ ὁ ἀμαξῶς τοῦ λέει: — Πές μου, κύριε, ποῦ θὰ πᾶς; Καὶ ὁ Νίκος τ' ἀπαντᾷ: — Ποῦ ἀπ' τὸ θυμὸ εἶχε ἀνάψει: — Τοῦτο μὴ σ' ἐνδιαφέρει, Γρήγορα ὁμως νὰ τραβᾷς.

Πρόμαχος τῆς Ἑλευθερίας

Τὸ μάτι τοῦ Τάκη εἶναι πρισμένο κι' ἐκείνος ἀπελπίζεται γιὰτὶ πρέπει νὰ βγῇ ἔξω.

— Πῶς θὰ βγῶ μ' ἓνα τέτοιο μάτι; λέει.

Καὶ ὁ ἀδελφός του:

— Καὶ δὲν βγαίνεις, καίμενε, μὲ τὸ ἄλλο;

Γεώργιος Γουλανδρῆς

Ὁ Τοτός: — Μπαμπά, ὁρίστε ὁ ἐλεγχός μου.

Ὁ μπαμπάς: — "Α, καὶ τί βαθμοὺς πήρες;

— Δέκα!

Ὁ μπαμπάς ἀνοίγει μὲ συγκίνηση τὸν ἔλεγχό, καὶ ὁ Τοτός τοῦ ἐξηγεῖ:

— Νά, κοίταξε: Τρία στὰ ἑλληνικά, τρία στὴν ἀριθμητικὴ, δύο φυσικὴ καὶ δύο ἱστορία, ἓν ὅλη δέκα!

Σεληνιώτικος Ὁρίζων

Πῶς θὰ περάσετε πιδ εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἀπλούστατο: Θὰ προμηθευθῇτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

“ΤΟΜΟΥΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,”

καὶ θὰ τοὺς πᾶρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, —ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μέινετε, —γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κε' ἓνας μόνον Τόμος τῆς Β' Περιόδου, ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει. Ἄν πᾶρετε μάλιστα ἀπὸ τοὺς τόμους τῶν τελευταίων ἐτῶν, 1929 ἕως 1934, ποὺ ἔχουν ἀπὸ 620 σελίδες ὁ καθένας καὶ ἀπὸ 4-5 μυθιστορήματα, τί ἄλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῇτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

ΒΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Ἐδριπίδου τὴν 3 'Ιουλίῳ 1935

Ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τοῦ Μπα-ρι τῆς Ἰταλίας, συνεργαζόμενος μὲ τὴ «Διάπλασι», διοργάνωσε διεβδομαδικὰς εἰδικὰς ἐκπομπὰς γιὰ τὴ «Ἑλλη-νόπουλα, τόσο τοῦ Ἑσωτερικοῦ ὅσο καὶ τῶν ἑλληνικῶν παροικιῶν τοῦ Ἑξωτερικοῦ ὡς ἑξῆς: Κάθε Σάββατο, ὥρα (Ἀθηνῶν) 7, 50'—8, 15' μ. μ., πρόγραμμα γιὰ μικρότερα παιδιὰ Κάθε Πέμπτη, ὥρα 9, 10'—9, 30' μ. μ., πρόγραμμα γιὰ μεγαλύτερα παιδιὰ. Γίνονται καὶ παντοῖοι παιδικοὶ Διαγωνισμοί.

ΠΟΛΛΟΙ μὲ ρωτοῦν ἂν ἰσχύουν ἀκόμα ἐκεῖνα ποὺ δημοσίευσεν ἀνὰ ἀρχὴν τῆς Ἀλληλογραφίας. Μὰ βεβαίως! δὲν τὰ δημοσιεύω τώρα συχνά, ἐλλείψει χώρου, ἀλλὰ ἰσχύουν πάντοτε. Καὶ τὰ θυμίζω: Μόνο ὅσοι ἔχουν ψευδώνυμο μποροῦν νὰ μοῦ γράφουν τακτικά καὶ νὰχοῦν ἀπάντησιν ἐδῶ. Δὲν ἀπαντῶ σὲ ἀπορίες ποὺ τίς λύνει ὁ Ὁδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Καὶ δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματισμό, ὥστε πρέπει νὰ τὰ συγίζετε στὸ Ταχυδρομεῖο καὶ νὰ βάζετε τὸ γραμματισμὸ ποὺ ὅς λέγε ἐκεῖ.

Τὴν ἐρχομένη ἐβδομάδα θὰ στείλω στὸ Μπαρί τ' Ἀποτελέσματα τοῦ Β' Ραδιοφωνικοῦ Διαγωνισμοῦ. Καὶ προσέξτε νὰ τὰ κούσετε.

Στὸ ἐπόμενο φυλλάδιό θὰ προκηρῶ δὲ-τρεῖς Ἐκτάκτους Διαγωνισμοὺς κι' ἄλλους τόσους στὸ μεθεπόμενο. Ἐτσι θὰ ἔχετε ἀκόμη μιὰ τερπνὴ καὶ ὠφέλιμη ἀσχολία γιὰ τὸ καλοκαίρι.

Ναί, ἀπάνω ἀπὸ δέκα χρόνια ἔχεις συνδρομῆς, Ταξιδιὰ, καὶ μόνο τὸ γεγονός αὐτὸ θὰ ἔφτανε γιὰ νὰ κάμῃ περιττὴ τὴ διαβεβαίωσιν τῆς ἀγάπης σου καὶ τῆς ἐνγνωμοσύνης σου σὲ μένα. Ὡστόσο σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ κι' ὠραῖα λόγια. Καλὰ ποὺ ποὺ θυμίζε τὴ φωτογραφία σου. Ναι, ἔχω μερικὲς ποὺ πρέπει τώρα νὰ τίς δημοσιεύσω. Καὶ πολὺ γρήγορα.

Χαίρω πολὺ, Ἀθανάσιε Πετρόπουλε, ποὺ ἀποφάσισες νὰ μοῦ γράψης. Ἀλλὰ γι' αὐτὸ, καὶ προπάντων γιὰ τὴ Σελίδα Συνεργασίας, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ πᾶρῃς καὶ ψευδώνυμο, σύμφωνα μὲ τὸν Ὁδηγό. Ἀπὸ τὰ ποιήματα ποὺ μοῦ στέλνεις, τὸ πρῶτο ἔχει ὀψηλὸ θέμα, ἀνώτερο ἀπ' τὶς δυνατό- μεις σου. Τὸ δεύτερο, ἂν μπορούσες νὰ τὸ γράψης μὲ καλύτερη στιχοτυγία, θάταν καλὸ. Τέτοια ἀπλά, παιδικὰ θέματα νὰ διαλέγῃς. Καὶ νὰ ἐξασκηθῇς στὴ στιχοτυγία, γιὰτὶ κάποια ποιητικὴ προδιάθεσιν δὲν σοῦ λείπει.

Πολὺ καλὴ ἡ ἰδέα σου, Κερυνιωτάκι, νὰ συσσωματωθῇτε ὅλα τὰ Διαπλάσπουλα τῆς Κύπρου σ' ἓνα μεγάλο Σύλλογο κι' ἐλπίζω νὰ καταστῇτε πολλοὶ στὴν Ἀγγλία ποὺ δημοσιεύσεις. Πῶς πῆγε ἡ γιορτὴ τῶν ἐξετάσεων; Ἀπήγγειλες καλὰ τὸ «Γιοφύρι τῆς Ἀρτας».

Ὅχι μικρὴ κι' ἀσήμαντη, Ἀρσενειὰς Νο 7, ἀλλὰ σημαντικὴ θὰ εἶναι ἡ βοή- μέση τοῦ «παντοῦ», εἰς αὐτὴν ἀναλογη- μένη. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὸν προβλεπόμε- σου στὴν Ε' μὲ 9 1/2 καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα. Νὰ σὲ ἴδω τώρα: θά- κονολογῇ τὸ σπαθὶ σου γιὰ τὸ καλοκαίρι; ἢ τουλάχιστο θὰ μοῦ γράψης πιδ συχνά; Σ' ἄλλους δὲν ἔχω σήμερὰ τόσο νάπαν- τήσω. Ἄς περιμένουν ὡς τὸ ἐρχόμενο.

γού σας, γιὰ τὴν ὁποία, μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτῇ, σὰς εὐχαριστῶ ἄλλῃ μιᾷ φορὰ.

Μὲ γαῖα ἢ καινούργια διαμονή, Κουτορ- νίθι. Σοῦ ἀλλάξω τὴν ταῖνιὰ καὶ σοῦ ἐ- στείλω 1 τομίδιο «Π. Πνεῦμα». Ὅσο γιὰ τὴν ἀπορία σου, ἀπαντῶ: κατὰ τὸ βιβλίο ποὺ διαβάσεις, Ὅταν εἶναι ἓνα βιβλίο ἐπι- στημονικὸ, κοινωνικὸ, φιλοσοφικὸ, θὰ προ- σέξῃς βέβαια στὶς ἰδέες τοῦ συγγραφέα, ποὺ ὁ σκοπὸς του εἶναι νὰ σὲ κάμῃ κατὰ νὰ μάθῃς καὶ κατὰ νὰ σκεφθῇς. Ὅταν ὁ- μως εἶναι βιβλίο λογοτεχνικὸ—διήγημα, μυθιστόρημα, δράμα—πρέπει νὰ προσέξῃς περισσότερο στὴν ὑπόθεσιν, στὰ πρόσωπα, στοὺς χαρακτήρες τους, στὶς περιπέτειές τους κτλ. Γιατὶ ὁ σκοπὸς τοῦ συγγραφέα εἶναι νὰ σὲ συγκινήσῃ μ' αὐτὰ ἢ νὰ σοῦ παρουσιάσῃ κατὰ ὠραῖο—τὸ ὠραῖο τῆς Τέχνης. Ἐδῶ οἱ ἰδέες παίζουν δευτερεύον- τα ρόλο. Γπάρχουν βέβαια καὶ λογοτεχνή- ματα ποὺ σὲ κάνουν νὰ σκέπτεσαι, ἀλλὰ ὁ κύριος σκοπὸς τῆς Τέχνης εἶναι ἡ δια- σκέδασιν, ἡ συγκίνησιν, ἡ αἰσθητικὴ ἀπό- ληυσιν.

Ναί, Ἀθῶνα Περιτερά, τώρα «τεμπε- λιά καὶ παχνί» καὶ ζήτη ἡ ἐλευθερία», ἀφοῦ μάλιστα πήρες καὶ ἄριστα καὶ φεύ- γεις γιὰ τὸ νησί. Δὲν μοῦ λές ὁμως: Τὸ χειμῶνα τὰ μαθήματα, τὸ καλοκαίρι ἡ τεμπελιά, τότε θὰ μοῦ γράψῃς ἐδῶ, ὅπως μοῦ ὑπόσχεσαι, «Ὁποῦδὴποτε» σὲ συγ- χωρῶ... Ναι, κανεὶς καλὰ ποὺ ἀρχίζει νὰ λαβαίνει μέρες στοὺς Διαγωνισμοὺς τῶν Λύσεων. Δὲν σημαίνει ἂν στὴν ἀρχὴ θὰ λύνῃς λίγες Ἀσκήσεις; σιγά-σιγά θὰ συνθίξῃς καὶ θὰ μανθύνῃς νὰ λύνῃς πολ- λές. Σοῦ συσταίνω νὰ συγκρίνῃς αὐτὰς ποὺ δημοσιεύω στὰ πρώτα φύλλα, μὲ τίς λύσεις τους ποὺ δημοσιεύονται τώρα. Ἐτσι θὰ ὀδηγηθῇς νὰ λύνῃς καὶ Γρίφους κι' ἀπ' ὅλα.

Χαίρω πολὺ, Ἀνδριτοανόπουλο, ποὺ ὅλα ἐκεῖ τὰ Διαπλάσπουλα πῆγατε καλὰ στὶς ἐξετάσεις, κι' ὁ Γυμνασιάρχης ἔμεινε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἐφετηνὴν πρόδο- τοῦ Γυμνασίου, καὶ ποὺ λίγες καὶ μικρὲς ποινὲς ἀναγκάσθηκε νὰ ἐπιβάλλῃ ὅλο τὸ χρόνον. Ἐτσι πάντα, παιδιὰ μου, νὰ εἰσά- στες ἐπιμελῇ καὶ φρόνιμα, νὰ χαίρουμαι κι' ἐγὼ ὅπως οἱ μητέρες σας. Τώρα ποὺ εἶναι καλοκαίρι, καὶ ποὺ δὲν ἔχετε τὸ βρά- δυ μελέτη, οἱ καθηγηταὶ σας θὰ σὰς ἐπι- τρέπουν βέβαια νὰ μαζεύεσθε μπροστὰ στὸ καφενεῖο τῆς πλατείας, ποὺ ἔχει ραδιό- φωνο, καὶ νὰ κούτε τίς ἐκπομπὰς τοῦ Μπα- ρι ποὺ τόσο σὰς εὐχαριστοῦν.

Σὲ συγχαίρω, Λαῖς Μπροῦνι, γιὰ τὰ ἄριστα ποὺ πήρες στοὺς διαγωνισμοὺς, καὶ χαίρω πολὺ ποὺ ἀποφάσισες νὰ πᾶρῃς στὴν κίνησιν μου. Πραγματικῶς, μόνον ὅταν κά- νῃ τὸ καθήκον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι εὐ- τυχημένος. Ἐξυπνος ὁ τρόπος ποὺ σχημά- τισες ἀπὸ τ' ὄνομά σου τὸ ψευδώνυμό σου! παρὲσιφα ὁμως τὸ Μ. πρῶτο γιὰτὶ τὰ ψευδώνυμα μόνο ὡς δύο λέξεις ἐπιτρέπε- ται νὰχοῦν. Ἐπειτα γιὰτὶ τὸ «Λαῖς Μ. Μπροῦνι» πολλοὶ θὰ τὸπαρῶν γιὰ πρᾶγ- ματικὸ ὀνοματεπώνυμο καὶ θὰποροῦσαν ὁ- ταν θάβλεπαν νὰ γράψῃς στὴ Σελίδα... χωρὶς νὰχῃς ψευδώνυμο.

Ἀλήθεια, Ἀγκάθι, ἀπὸ «ἐπιφανὲς» ἀ- στέρι τοῦ διαπλάστικου οὐρανοῦ, τελευ- ταῖα ἔγινες κομήτης. Ἀλλ' ἀφοῦ ἦταν στὴ μέση τοῦ «παντοῦ», εἰς αὐτὴν ἀναλογη- μένη. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὸν προβλεπόμε- σου στὴν Ε' μὲ 9 1/2 καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα. Νὰ σὲ ἴδω τώρα: θά- κονολογῇ τὸ σπαθὶ σου γιὰ τὸ καλοκαίρι; ἢ τουλάχιστο θὰ μοῦ γράψῃς πιδ συχνά; Σ' ἄλλους δὲν ἔχω σήμερὰ τόσο νάπαν- τήσω. Ἄς περιμένουν ὡς τὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Νέα Ψευδώνυμα: Νυχτοπούλι, κ. (1). Δεπτὴ Καρδούλα, κ. (ΔΚ). Κυρία τῆς Τιμῆς, κ. (ΕΓ). Φαίδωρα, κ. (ΣΕ). Ἀσπρὸ Ἀραπάκι, κ. (ΑΚ). Πίστος Πα- τρίς, ἀ. (? ? ?). Ἀθανάσιος Διάκος, ἀ. (βρεστε με). Θαλασσοκράτωρ, ἀ. (ΔΤ). Μαστροχάλαστis, ἀ. (ΛΛΑ) Ἄνθος, ἀ. (ΠΑ). Θαλασσία Αὔρα, κ. (ΔΚ). Ἰκα- ρος, ἀ. (!..!)

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους τῆς: Ζουζοῦ (μπορεῖ βέβαια νὰ εἶναι καὶ συκοφαντὴς ἢ παρεξηγητής· ἀλλὰ, γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ, σὲς νὰ μέινετε μα- κρὰ!) Νίκον Χάναν (δὲν πειράζει, πε- ριμένω· κανέναν ἀπ' αὐτοὺς δὲν εἶναι) Χωρὶς Φτερά (οἱ παραγγέλεις σου εἶναι· πολὺ μ' εὐχαρίστησεν αὐτὸ τὸ γραμματάκι σου ποὺ ἦταν κι' ἐξαιρετικὰ εὐανάγνωστο· ἦρθε ὁ ἀδερφοῦλης;) Μέγαν Ἀλέξανδρον (χαίρω πολὺ· μὰ μόνον ἀποκαλύψεις θὰ κά- νῃς; εἶναι καὶ τόσα ἄλλα πράγματα στὴν «κίνησιν»!) Ἀρσενειὰς Νο 11 (πολὺ μοῦ ἄρεσε ἡ περιγραφή τῆς ἀνατολῆς ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴν σου στὸ Ευλόκατρο) Μα- στοροχάλαστin (χαίρω πολὺ· αὐτὸ, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκριναν) Κυματοθραύ- στην (δὲν ἔξω ἀκόμη, δὲν τὰ διαβάσω, ἀλλὰ ἔκαμες καλὰ νὰ ξαναστείλῃς, γιὰτὶ μόνον ὁ ἐμπειρὸν νικᾷ· λυόχαρτο ἔσται- λα!) Ἰαβέρην (ἄτεχνα ἀντιγραμμένες οἱ γελοιογραφίαι· καλύτερα νὰ μοῦ στείλῃς τὰ πρωτότυπα) Γαβριὰν (ἡ δική σου κα- λή· ἡ φωτογραφία ὁμως τί εἶναι; τὸ ποίημα θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του· περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράψῃς) Ὁνειρο τοῦ Δάντη (διάδωκε τὸν Ὁδηγὸ νὰ ἴδῃς πῶς στέλνονται οἱ λύσεις καθὼς κι' οἱ Ἀσκήσεις πρὸς δημοσίευσιν· τὸ ποίημα μά- λιστα, ἂν τάξῃς· θὰ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σει- Ͼά του καὶ θὰ σοῦ πῶ) Κικὴν (σήμερὰ ἀδύνατο, δὲν ὑπάρχει πιά τόπος· στὸ ἐρ- χόμενο) Δεπτὴν Καρδούλαν (μετὰ χα- ρᾶς· σοῦ ἐνέκριναν, εἶδες τὸ ψευδώνυμο ποὺ ἤθελες καὶ σὺ· λαβαίνω τὰ χρήματα ποὺ μοῦ στέλνεις σὲ γραμματισμὸν· γράφε- μου!) Ἀργάμπελην (εὐχαριστῶ πολὺ, μὰ ἔχω τὸ βιβλίο· ἄλλωστε ὅταν βγῇκε, ἀνα- δημοσιεύω ἀπ' αὐτὸ ἓνα διήγημα· ἔσται- λα!) Γηρυαρογατίσαν, Κλέφτην τοῦ 21 κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 25 'Ιουλίῳ, θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 274ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεῖται μέχρι τῆς 6 Σεπτεμβρίου.

424. Δεξιόγραφος

Ἀπ' τὶς κοινὰς μιὰ πρόθεσιν ἐνώνω μὲ δύο τοῦ ἀλφαβήτου γράμματα. Καὶ—τοῦτο μοιάζει μὲ τὰ θάματα— Ὅσῳ στενωπὸν φανερωθῶ.

